Ազգ
Azg
armenian daily

18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1999 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 28 (1773)

Ամերիկան պահանջներ է ներկայացնում Միլոշեւիչին

ԲԵԼԳՐԱԴ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռամբույեում Կոսովոյի հիմնախնդրի կարգավորման խորհրդաժողովում ամերիկացի միջնորդ Քրիստոֆեր Հիլն այսօր երեկոյան հանդիպում է ունեցել Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչի հետ եւ նրան իրազեկել բանակցությունների ընթացքի մասին: Տեղի զանգվածային լրատվամիջոցները, վկայակոչելով ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչների հայտարարությունները, հաղորդում են, որ ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթն անձամբ հեռախոսով դիմել է Սլոբոդան Միլոշեւիչին՝ Քրիստոֆեր Հիլին ընդունելու եւ ամենալուրջ կերպով նրա պահանջները լսելու խնդրանքով: Խոսքն այն մասին է, որ պաշտոնական Բելգրադի պատվիրակությունը համաձայնվի Կոսովոյի հիմնախնդրի լուծման՝ միջազգային միջնորդների առաջարկած տարբերակին, ներառյալ երկրամասում ՆԱՏՕ-ի ցամաքային զորքերի տեղակայումը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի տեղեկատվության, Հարավսլավիայի նախագահը վերստին անընդունելի է համարել Կոսովոյում օտարերկրյա ռազմական ներկայությունը: «Երկրամասում օտարերկրյա զորքերի տեղակայման նկատմամբ բացասական դիրքորոշում ունեն թե երկրի ղեկավարությունը, թե ժողովուրդը», հայտարարել է Սլոբոդան Միլոշեւիչը Քրիստոֆեր Հիլի հետ հանդիպմանը:

ՎՃԻՌ

Երբ Վանո Սիրադեղյանը մոռացվում է

«Երկրապահը» պատրաստ է հրապարակային քաղաքական քայլերի

ՆԱԻՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

102 կողմ, 0 դեմ, 1 ձեռնպահ ձայներով եւ 58 քվեարկությանը չմասնակցած պատգամավորներով երեկ հայաստանյան խորհրդարանը համաձայնություն տվեց ՀՀ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանի երկրորդ՝ վերաձեւակերպված միջնորդությանը՝ ԱԺ պատգամավոր Վանիկ Սմբատի Սիրադեղյանին քրեական պատասխանատվության ենթարկելու: Շեշտում ենք՝ վերաձեւակերպված միջնորդությանը, քանզի գլխավոր դատախազն ընդունեց խաղի պարտադրված կանոնները՝ հրաժարվելով Վանիկ Սիրադեղյանին քրեական պատասխանատվության ենթարկելու հետ մեկտեղ՝ կիրառել խափանման միջոցը՝ կալանք: Խաղի այս կանոնը պարտադրվեց հանրապետության ողջ գործադիր բարձրագույն ղեկավարությանը ԱԺ-ում առաջին միջնորդության մերժումից հետո, եւ հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն իր հայտնի հեռուստատեսային ելույթում խոստովանեց, որ հանրապետության ներքաղաքական լարված մթնոլորտն իրեն պարտադրում է ետ կանգնել արմատական դիրքորոշումից: Փաստենք, որ իրավականորեն ԱԺ այս որոշումից հետո Վանիկ Սիրադեղյանին որեւէ իրական վտանգ չի սպառնում, քանզի նա բացակայում է հանրապետությունից եւ դատարանի կամ նախաքննության մարմնի ցանկացած առաջարկի, որ կվերաբերի Հայաստան վերադառնալուն եւ անհրաժեշտ ցուցմունքներ տալուն, նա կարող է արձագանքել՝ իրավապահ մարմիններին գործուղել իր գտնվելու վայրը: Դատարանը կալանքի խափանման միջոցը նրա հանդեպ կիրառելու համար դարձյալ պետք է ստանա ԱԺ արտոնությունը: Ինչպես պատկերավոր ձեւակերպեց ԱԺՄ պատգամավոր Շավարշ Քոչարյանը, «Նա ապահով է եւ կասի՝ եկեք Նիս, Փարիզ, այնտեղ հարցեր տվեք եւ կպատասխանեմ»:

Տես # էջ 3

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսական զինակայանը վերազինվում է

ՌԴ օդուժի գլխավոր հրամանատարը կրկին Երեւանում

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ
ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից
«Ազգի» համար

Ռուսաստանի Դաշնության պաշտպանության նախարարի որոշմամբ ընթանում է Հայաստանում տեղակայված ռուսական ռազմակայանի ծրագրային վերազինումը, եւ օդային ճանապարհով բերվում են Ս-300 հրթիռա-զենիթային համակարգի բաղադրատարրեր: Դրա մասին երեկ հայտարարեց ՌԴ օդուժի գլխավոր հրամանատար, ավիացիայի գեներալ-գնդապետ Անատոլի Կոռնուկովը: Նա ժամանեց Երեւան՝ գլխավորելով Ռուսաստանի ռազմական պատվիրակությունը: Մեզ տված բացառիկ հարցազրույցում գեներալը հայտնեց, որ «այժմ ռազմակայանի սպառազինություն է կազմում հրթիռա-զենիթային հնացած համակարգը, որը չի համապատասխանում ժամանակակից պահանջներին»: Գլխավոր հրամանատարը հայտնեց նաեւ, որ ռուսաստանյան ռազմակայանի հակաօդային պաշտպանության (ՀՕՊ) ավիացիայի խումբն անցնելու է փորձնական մարտական հերթապահության:

Ռուս-հայկական ռազմատեխնիկական համագործակցությունը զարգանում է ըստ ծրագրի, փաստեց գեներալը: Նա հայտնեց, որ շարունակվում է ԱՊՀ ՀՕՊ միացյալ համակարգի շրջանակներում համատեղ մարտական հերթապահության մասին երկկողմ համաձայնագրի մշակումը: Մենք ժամանել ենք, որպեսզի մոտեցնենք այդ փաստաթղթի ստորագրման պահը, հայտարարեց գլխավոր հրամանատարը:

Տես # էջ 2

Աթենքը ոգի մեջ է, Ստամբուլը՝ կրակի

Հայաստանաբնակ քրդերը համոզված են, որ Օջալանի ձերբակալումով քրդական շարժումը չի մարի

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Արդեն 65 քրդեր են ինքնահրկիզվել, տասնյակ հազարավոր քրդեր այժմ բանտերում մահվան հացադուլի ու հանեց ոտքի: Տասնյակ հազարավոր ափոներ կան, միլիոնավոր մարդկանց ուղեղում նստվածք է տվել ափոիզմը»:

մեջ են հանուն Քրդական աշխատավորական կուսակցության ղեկավար Աբդուլլահ Օջալանի: Այդ մասին երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսում տեղեկացրեց Քրդստանի ազգային ճակատի ներկայացուցիչ Սաքի Թաշը, ափսոսանք հայտնելով, որ մարդկության բարձրագույն գաղափարների համար պայքարող իջած Օջալանը ձեռք մեկնեց աշխարհի ժողովրդական երկրներին ու ուժերին, սակայն այդ խաղաղասիրական ու մարդասիրական նկատառումով մեկնված ձեռքը մնաց օդում: «Պատերազմով պատասխանեցին մեզ, քրդերը ծանրագույն հարված ստացան»: Նա «Ափոյի» ձերբակալումով քրդական շարժումն ավարտված համարողներին ի լուր ասաց, թե Օջալանի հեռանալով շարժումը չի մարելու: «Օջալանն իր պայքարով, կերպարով ու երեւույթով մի ամբողջ ժողովրդի զարթոնք դարձրեց

Ազգային ճակատի ներկայացուցչի համոզմամբ, պատմությունը դեռ կապացուցի, որ Թուրքիան եւ նրա դաշնակիցները զղջալու են: Քրդական աշխատավորական կուսակցության ղեկավարությունը երեկ հանդես է եկել հայտարարությամբ, համաձայն որի Քրդստանում եւ Թուրքիայում շարունակվելու են ցույցերն ու բողոքի քայլարշավները, ընդ որում՝ ցույցերի ձեւերի մեջ ոչ մի խստություն չի դրվելու, պայքարը ոչ մի սահման չի ճանաչելու: Օջալանի ձերբակալումով քրդական շարժումը սպառված համարողներին ի պատասխան տեղեկացրին, որ պայքարն ավելի կատաղի է դարձել, եւ ներկայումս Ստամբուլն այրվում է կրակների մեջ: Սաքի Թաշը հայտնեց, որ այսուհետ ինքնահրկիզման եւ զինված պայքարի դեպքերն աշխարհում բազմանալու են:

Տես # էջ 2

Սահմանամերձ շուկան նաեւ... անբարո բարքերի կենտրոն

ՎԱՆԱՁՈՐ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի եւ հարեւան Վրաստանի միջեւ սահմանամերձ առեւտրի գոտին, որը գտնվում է Բագրատաշեն գյուղի հարեւանությամբ եւ բոլորին հայտնի է որպես Սադախլոյի շուկա, այսօր վերածվել է մաշկավեներական հիվանդությունների տարածման անվերահսկելի աղբյուրի: Հավաստի աղբյուրների համաձայն, Բագրատաշենի կամրջի վրա տարբեր քաղցրավենիքների, ծխախոտի եւ խմիչքների հետ ընթանում է նաեւ մարմնավաճառության բացահայտ եւ խիստ աշխույժ առեւտուր: Մասնագետների գնահատմամբ, անբարոյական այդ առեւտրի հետեւանքով վերջին շրջանում Ալավերդի քաղաքում մաշկավեներական հիվանդության դեպքերը կտրուկ աճել են: Նույն աղբյուրները նշել են նաեւ, որ հիվանդների մեջ զգալի է անչափահասների տեսակարար կշիռը:

«Թուրքիան միշտ կաջակցի Ադրբեջանին»

ԱՆԿԱՐԱ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Թուրքիան միշտ կաջակցի եղբայրական Ադրբեջանին, երեքշաբթի երեկոյան Ադրբեջանի արտգործնախարար Թոֆիկ Զուլֆուգարովի հետ ունեցած հանդիպմանը հայտարարել է Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը: Զուլֆուգարովն Անկարայում է գտնվում պաշտոնական այցով: Դեմիրելի ասելով, Անկարան հանդես է գալիս Լեռնային Ղարաբաղի բազմամյա հակամարտության շուտափույթ լուծման եւ համաշխարհային շուկաներ Կասպիականի ավազանի նավթի մատակարարումների Բաքու-Ջեյհան նախագծի իրականացման խնդրում Բաքվի հետ համագործակցության օգտին: Թուրքիայի արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմը Զուլֆուգարովի հետ հանդիպմանն ընդգծել է, որ «Կովկասը չի կարելի վերածել խոշոր պետությունների զորավարժությունների հենակետի»: «Մենք տագնապով ենք հետեւում տարածաշրջանում սպառազինությունների ավելացնելու փորձերին: Կովկասը պետք է պատկանի միայն այնտեղ գտնվող երկրներին», ընդգծել է նա: Ադրբեջանի արտգործնախարարն իր հերթին նշել է, որ իր երկիրը հանդես է գալիս տարածաշրջանում խաղաղության ու կայունության օգտին եւ վստահ է, որ Անկարան կպաշտպանի Բաքվին, եթե Կովկասում նոր սպառազինություն տեղակայվի:

ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Հարգարժան պրն Սերժ Սարգսյան

Հայաստանում Իրանցի առեւտրականների ու արդյունաբերողների միությունը, Իրանցի առեւտրականների եւ արդյունաբերողների անունից բարձր է գնահատում Ձեր ցուցաբերած ծառայությունները ու ջանքերը Հայաստանում օտարերկրյա քաղաքացիների նյութական ու ֆիզիկական անվտանգությունն ապահովելու կապակցությամբ, եւ հայտնում իր խորին շնորհակալություններն ու երախտագիտությունն այդ նախարարության տնօրինության աշխատակիցներին: Հուսով ենք, երկու բարեկամ ու հարեւան երկրների պատասխանատու անձանց ջանքերով, ականատեսը լինել երկու երկրների՝ Իրանի եւ Հայաստանի տնտեսական համագործակցության զարգացմանն ու առաջխաղացմանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԻՐԱՆՑԻ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

digitised by A.R.A.R.@

Ոսկեցիկ

ՈՒՂԵՐՁ

Յարգարժան ընկեր Ռուբէն Միրզախանեան, նորընտիր ատենապետ՝ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Հանրապետական Վարչութեան,

Երեւան-Հայաստանի Հանրապետութիւն

Ուրախութեամբ տեղեկացանք թէ ճաբաթ, փետրուար 13-ին յաջողութեամբ գումարած էք Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան արտահերթ Պատգամաւորական ժողովը եւ ընտրած նոր Հանրապետական Վարչութիւն մը:

Այսու Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Կեդրոնական վարչութեան եւ սփիւռքի համայն անդամակցութեան կողմէ ջերմապէս կը շնորհաւորենք Ձեզ եւ ամբողջական յաջողութիւն կը մաղթենք յառաջիկա Ձեր գործունէութեանց ու մանաւանդ խորհրդարանի նախընտրական աշխատանքներուն:

Ինչպէս միշտ, Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը պիտի ունենայ մեր ամբողջական զօրավիգն ու թիկունքն իր հայրենանուէր բոլոր աշխատանքներուն իրականացման համար:

Ընկերական ջերմ ողջոյններով՝

ՌԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱՇԷՆ ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ Ատենապետ

Դոկտ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ Ատենադպիր

Ռուսական զինակայանը վերազինվում է

Սկիզբը էջ 1

Նրա խոսքերով, աշխատանքային փաստաթղթերն արդեն պատրաստ են, դրանք համաձայնեցված կլինեն պաշտպանության նախարարությունների մակարդակով, կներկայացվեն նախարարներին, իսկ հետո «միջկառավարական համաձայնագիրն արդեն հեռու չի լինի»:

Գլխավոր հրամանատարն ասաց, որ իր գլխավորած ռազմական պատվիրակությունը կստուգի ռուսական 102-րդ ռազմակայանի ՀՕՊ ավիացիոն խումբը: «Կնայենք, թե ինչպե՞ս տեղավորվեցին, պատրա՞ստ են արդյոք անցնելու Անդրկովկասում ռուսաստանյան զորախմբի շրջանակներում մարտական հերթապահության, կստուգենք, ինչպե՞ս է ընթանում ռազմակայանի հրթիռա-զենիթային զորքերի վերազինումը», ասաց գեներալ Ա. Կոռնուկովը: Կկայանա հանդիպում ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանի հետ, որի հետ կստորագրվի աշխատանքային հանդիպման արձանագրության ԱՊՀ ՀՕՊ միացյալ համակարգում համատեղ մարտական հերթապահության վերաբերյալ համաձայնագրի նախապատրաստման շրջանակում:

Խոսելով Անդրկովկասի պետություններին սպառազինության մակարդակի մասին, գլխավոր հրամանատարը հայտարարեց, որ «չեր ուզի համեմատել, սակայն հավաստում ակնհայտորեն Հայաստանի օգտին չէ, այլ հարակից պետությունների օգտին է»: «ԱՊՀ ՀՕՊ միացյալ համակարգի դռները բաց են բոլորի համար, եւ եթե Ադրբեջանական Հանրապետությունը ցանկանա անդամագրվել դրան, ապա մենք ուրախ կլինենք եւ դա միայն կնպաստի բոլոր վիճելի հարցերի խաղաղ կարգավորմանը», ընդգծեց գեներալը:

Մեր համագործակցությունը հաջողությամբ զարգանում է Հայաստանի եւ Ռուսաստանի նախագահների, վարչապետների եւ պաշտպանության նախարարների ստորագրած պայմանագրերի ու համաձայնագրերի շրջանակներում, իր հերթին հայտարարեց ՀՀ զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, պաշտպանության առաջին փոխնախարար գեներալ-լեյտենանտ Միխայել Հարությունյանը: Մենք լրիվ ծավալով կկատարենք ռազմական համագործակցության հետագա կատարելագործման՝ ՌԴ եւ Հայաստանի ստանձնած պարտավորությունները, հավաստիացրեց գեներալը:

«Հայաստանի օպերայի եւ բալետի ազգային թատրոնը նվաստացուցիչ պայմաններում...», «Հայաստանի ազգային օպերայի թատրոնի արտիստներին դուրս են վշտել հյուրանոցից», «Փախել է օպերայի եւ բալետի թատրոնի հյուրախաղերի կազմակերպիչը»... Այս եւ նմանատիպ այս խորագրերով նյութեր, հաղորդագրություններ երեւացին մեր մամուլում փետրվարի առաջին օրերին: Տեղեկությունները քաղվեցին նաեւ «Լոս Անջելես թայմս» ամերիկյան հեղինակավոր թերթից: Ի՞նչ էր պատահել: ՀՀ ազգային օպերային թատրոնի կոլեկտիվը 174 մարդ հյուրախաղերի է գնացել ԱՄՆ եւ այնտեղ համարյա դեսեկտիվ մի պատմության մեջ է ընկել: Անշուշտ, ցավալի իրավիճակ:

ԹՆՋՈՒԿ

Ասելու շատ բան ունի Տիգրան Լեւոնյանը

կնքվել է 1998 թվականի նոյեմբերին Գլենդելի հայկական ազգային մշակույթի եւ սպորտի հիմնադրամի նախ աշխատակից, ապա նախագահ ընտրված Գրիգոր Պետրոսյանի հետ:

- Ես չէի ճանաչում այս մարդուն, ուստի երաշխիքային փաստաթղթեր պահանջեցի ու ստացա,- ասում է Տիգրան Լեւոնյանը:

- Այնպես որ, այստեղ տարածված այն կարծիքը, թե օպերային թատրոնը եւ հատկապես թատրոնի ղեկավար Տիգրան Լեւոնյանը հյուրախաղերի են մեկնել առանց որեւէ երաշխիք ունենալու, ճիշտ չէ: Բացի փաստաթղթերով (ի դեպ, նաեւ ամերիկյան նոտարիուսների կողմից հաստատված) ամրագրված երաշխիքներից մենք տեղեկություններ ունեինք նաեւ Գլենդելի վերոհիշյալ հիմնադրամի մասին: Եկել մի բան պարզենք. Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատան աշխատակիցները ստուգեցին մեր բոլոր փաստաթղթերը, հատկապես ուշադրություն դարձրեցին եսդարձի

Մենք սովոր ենք, որ մեր օպերային թատրոնի մասին միշտ հարգանքով են խոսել, արտասահմանյան ամեն մի հյուրախաղ մեր մշակույթի հաղթանակն է եղել (թեեւ շատ հաճախ մենք լրագրողներս չենք զլացել գույները խտացնել): Այս անգամ արդեն նույն ոգեւորությամբ ներկայացնում ենք ազգային թատրոնի ձախողումը:

Ի վերջո, Երեւան վերադարձավ թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Տիգրան Լեւոնյանը Լոս Անջելեսում մնացած արտիստների վերջին խմբի հետ: Մեր թղթակիցը հանդիպեց Տիգրան Լեւոնյանին, ցանկացավ նրանից եւս տեղեկություններ ստանալ:

Առաջին հերթին հետաքրքրում էր, թե ե՞րբ, ի՞նչ պայմաններով է պայմանագիր կնքվել հյուրախաղերի մեկնելու համար: Պրն Լեւոնյանը հայտարարեց, որ պայմանագիրը

տոմսերի ամրագրման փաստին եւ միայն ամեն ինչ ճշտելուց հետո, թույլտվություն ստացանք մեկնելու: Ես պատրաստ եմ «Ազգ» թերթի համար առանձին մի հարցազրույց տալ, որի ժամանակ մանրամասն բացատրություններ կտամ, թե ինչ է այնտեղ կատարվել, ում մեղքով... Միայն մեկ բան եմ ուզում հայտարարել, ինձ պարզապես զարմացնում է այն հսկա ոգեւորությունը, որ ցուցաբերվում է այս ցավալի, այո, ցավալի ու տխուր փաստը միայն սեւ գույներով ներկայացնելու առումով:

- Պրն Լեւոնյան, ժուռնալիստները պարզապես իրենց գործն են կատարում:

- Հասկանում եմ: Սենսացիան թերթի տանող մասն է: Բայց մի՞թե կարելի է դժբախտության մասին խոսել այդպիսի ոգեւորությամբ: Հույս ունեմ, որ մեր հաջորդ զրույցի ժամանակ, երբ ես ծանոթացած կլինեմ Հայաստանի մամուլում տպագրված նյութերին, կկարողանանք խոսել ավելի հավասարակշռված, փաստեր կհրապարակեմ, որոնք կստեղծեն եղելության իրական պատկերը:

...Տիգրան Լեւոնյանը հոգնած էր: Չցանկացանք էժանագին սենսացիա ստեղծելու համար նյութեր ու մտքեր «դուրս քաշել» նրանից: Առավել եւս, որ նա խոստացավ բացառիկ հարցազրույց տալ «Ազգին»:

Աքենֆը սգի մեջ է, Ստամբուլը՝ կրակի

Սկիզբը էջ 1

Թեպետ, նրա ասելով, ոչ մի երաշխիք չկա, որ կրկին հրկիզման դեպքեր արձանագրվեն, երեկ, օրինակ, Դիարբեքիրում ինքնապայթեցմամբ երեք հոգի վերջ են դրել իրենց կյանքին:

Քրդստանի ազգային ճակատի ներկայացուցիչը Օջալանին բնութագրելիս իր գնահատականներում չվարանեց նրան համեմատության մեջ դնել Քրիստոսի հետ: «Պատմության մեջ քրիստոնյաների համար գոյություն ունի մեկ Հիսուս Քրիստոս, քրդերն ունեն մեկ առաջնորդ, մեկ աստված՝ Աբդուլլահ Օջալանը»: Քրդական առաջնորդի ձերբակալման փաստը Սաքի Թաշը մեծագույն ամոթ ու նախաշինք համարեց եվրոպական երկրների Գերմանիայի, Իտալիայի, Հունաստանի եւ այլոց համար: «Օջալանի հանձնումը Թուրքիային ցուցադրում է, թե միջազգային ծառայությունների եւ վերոհիշյալ երկրների քաղաքականությունն ինչպիսի ծեւեր է ընդունում»:

Քրդերը բերահավատությամբ վերաբերվեցին հունական կողմի հայտարարություններին, որով հերքվում է իրենց կողմից Օջալանի հանձնումը Թուրքիային: «Իրենց տնտեսական շահերի դիտանկյունից, ԱՄՆ-ին սիրաշահելու համար դավաճանեցին քուրդ ժողովրդին, հույներն էլ իրենց դավաճաններն ու ազգադավներն ունեն, որոնք էջեւիթի աջակիցները դարձան: Այսօր Աքենֆը սգի մեջ է, իրենց նախապապերի հանդեպ ազգադավ դուրս եկան», ավելացրեց հռետորը՝ ակնարկելով Կիպրոսի դեպքերը: Սաքի Թաշն ընդգծեց, որ աշխարհի աչքի առջեւ ըստ էության միջազգային որեւէ ակտ հանուն քրդերի չի գործադրվել եւ չի գործադրվում: Նրանք կոչով դիմեցին հայ ժողովրդին, կուսակցություններին ու իշխանությանը. «Կարծում ենք, բարեկամությունը պետք է լինի պատմական հիմքերի վրա, մարդկության սկզբունքների հիմքերի վրա եւ փոխըմբռնման ատաղձով», ապա հորդորեցին «Մենք նաեւ ձեր ժողովրդի կոիվն ենք կռվում, բարձրացրեք ձեր ձայնը»:

Ասուլիսից անմիջապես հետո Սաքի Թաշը ղեկավարեց ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ առաջնորդվող 300-ից ավելի ցուցարարներին: Վերջիններս իրենց կրծքերին կրում էին Օջալանի դիմանկարը, իսկ ծեռքերին՝ ազգային դրոշը: Նրանք անցան Ֆրանսիայի դեսպանատան առջեւով, այնուհետեւ «Կեցցե ազատ Քրդստան, կեցցե, կեցցե Օջալան» բացականչություններով ուղեւորվեցին մամուլի տուն, այնուհետեւ՝ ՄԱԿ-ի գրասենյակ: Ազգային ճակատի ներկայացուցիչը ՄԱԿ-ում հանգրվանելը մեկնաբանեց այսպես. «Իրենց հայտնի չէ՝ Օջալանը կենդանի՞ է, թե՞ զոհված. ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչներից պահանջելու են, որպեսզի վերջիններս վերստին բարձրացնեն իրենց եղած կամ չեղած ձայնը Օջալանի համար: Այդտեղ հացադուլ ու նստացույց կկազմակերպեն մինչեւ պատասխան ստանալը: Եթե իրենց արգելվեն պայքարի վերոհիշյալ ձեւերը, հավանաբար պայքարը կշարունակվի բանտերում»:

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վիգեն Խաչատրյանը եւ Հարություն Կարապետյանը համակարծիք են

Արդեն 2-րդ օրն է, երեկ եւ նախորդ օրը, որ ՀՀ Ազգային ժողովում Վիգեն Խաչատրյանը ելույթ է ունենում «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանի դեմ: Արձանագրելու համար փաստը, ստորեւ որոշ հատվածներ երեկվա ելույթից.

«Մասնակցել եմ ՌԱԿ համագումարին, ներկա եղել մի արարողության, երբ հեռացվեցին կուսակցությունից մի շարք մարդիկ, այդ թվում «Ազգ» թերթի խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը: Այս ամենի մասին գիտեն ՀՌԱԿ-ում: Ինձ հետաքրքրում է հետեւյալը. համաձայն ՀՀ կուսակցությունների մասին օրենքի, երբ մարդը ՀՀ քաղաքացի չէ, իրավունք չունի քաղաքական կուսակցության անդամ լինել: Առավել եւս ընտրվել ղեկավար մարմիններում: Առավել եւս այդ մարմիններում քաղաքական գործունեություն ծավալել: Սակայն, բոլորիս աչքի առջեւ այդ Հ. Ավետիքյան կոչվածը հրավիրել է ասուլիս, ներկայանում որպես ՀՌԱԿ ներկայացուցիչ, մեկնաբանություններ է տալիս, անհասկանալի ինչ-որ համագումարում ընտրվում ղեկավար մարմնի անդամ: Որանով ես գիտեմ, քանի որ ես ՀՌԱԿ-ի հետ որեւէ առնչություն չունեմ, ես պետք եմ զգում հարցը բարձրացնել արդարադատության նախարարի առջեւ: Ի՞նչ է մտածում արդարադատության նախարարը, երբ արհամարհվում է ՀՀ օրենքը բացահայտ, եւ դրան տրոն են տալիս լրատվական որոշ միջոցներ, մասնավորապես մեր պաշտոնաթերթի խմբագիր Շամիրամ Աղաբեկյանը, որը նախկին համակարգում թղթակից էր, մասնակցում էր այդ ամենին: Ո՞ւմ է թույլ տրված այսօր ՀՀ-ում ջլատել սփյուռքը: Ես բազմաթիվ զանգեր եմ ստացել՝ ռամկավարները վրդովված են: Մեր Հայաստանի իշխանությունները ինչպես են թույլ տալիս, որ կուսակցությունից վտարված մարդիկ պառակտեն սփյուռքը եւ կուսակցությունը: Ո՞վ է պատասխան տալու այս ամենի համար: Ուզում եմ ասել, որ այս ամենին սկիզբ է դրել ՀՀ այսօրվա նախագահը»:

Արձանագրած լինելու համար նաեւ 2-րդ փաստը, հիշեցնենք, որ դեռեւս մի քանի օր առաջ ՀՌԱԿ նախկին ատենապետ Հարություն Կարապետյանն ու նախկին փոխատենապետ Համլետ Ղալլաչյանը երկշաբաթյա ընկերության դահլիճում իրենց կազմակերպած շոուի ընթացքում նույն բանն էին հայտարարել Հ. Ավետիքյանի եւ Հայկաշեն Ուզունյանի գլխավորած ՌԱԿ կենտրոնական վարչության անդամների դեմ:

Վիգեն Խաչատրյան-Հարություն Կարապետյան այս համակարծիքությունը հետաքրքրական նյութ կարող է տալ մեր վերլուծաբաններին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47։
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ՉՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային ապահովումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ՎՃԻՌ

Երբ Վանո Սիրադեղյանը մոռացվում է

Սկիզբը էջ 1

Հրե օղակում հայտնված կարիճը ոչնչացնում է ինքն իրեն

Այս համեմատությունը ԱԺ պատգամավորներն անընդմեջ վկայակոչեցին՝ բնորոշելու օրենսդիր մարմնում եւ ընդհանրապես քաղաքական դաշտում ստեղծված իրավիճակը: «Հանրապետություն» միավորումը, ավելի ստույգ ՀՀՇ-ն, քանի որ միավորման նավն արդեն լքել են արբանյակ կուսակցությունները, երեկ ստանալով հեռուստատեսային եթեր, ընտրեց քաղաքական դիմումի մարտավարություն: Վանո Սիրադեղյանի անունը չորեքշաբթի պատգամավորական ելույթներում գրեթե չհոլովվեց: ՀՀՇ անդամները՝ կուսակցության ապագա հնարավոր նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի գլխավորությամբ՝ փորձ արեցին հայ հասարակության առջեւ ներկայանալ հալածյալի դիմակով: Բաբկեն Արարքցյանը կոչեց. «Եկե՛ք, ընդունե՛նք Ռոբերտ Քոչարյանի վերջնագիրը՝ քվեարկենք դեմ: Մենք կգնանք մեր բանտերը, մյուսները 40 օրվա ընթացքում կնշանակվեն պատգամավոր, բայց մեր ձայնը կլսվի», նախազգուշացրեց ԱԺ նախկին խոսնակը եւ «Ղարաբաղ» կոմիտեի փորձառու քաղաքական գործիչը: Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հեռուստատեսային ասուլիսում հնչած զգուշացումը, թե Վանո Սիրադեղյանին քրեական պատասխանատվության ենթարկելու երկրորդ միջնորդության մերժումից հետո ինքը կլուծարի ԱԺ-ն, դարձավ ՀՀՇ-ականների ելույթների աղը: Միաբեւեռություն, փսիխոզ, 37 եւ 47 թթ.-ականներ... ՀՀՇ-ն պնդում էր, որ այս միջնորդության նպատակը բնավ ոչ Վանո Սիրադեղյանն է, այլ իրենց կուսակցությունը մոտալուտ ընտրություններում վնասազերծելու միտումը: Շահեն Պետրոսյանը ելույթ ունենալով խմբակցության անունից հայտարարեց, որ Ռոբերտ Քոչարյանը նպատակ ունի շեղել հասարակության ուշադրությունը, ՀՀՇ-ին՝ հանձին Վ. Սիրադեղյանի, քավության նոխազ մատուցելով: «Վարկաբեկել մի կազմակերպության, որն ընտրություններում իր մասնակցությամբ կարող է խախտել նախապես ծրագրված սցենարը, ստանալ ԱԺ արձակելու պոռոտախոսական առիթ օր առաջ եւ կրկնակի սեղմ առիթով իրականացնելու համար ընտրական ֆարսը»: Փաստենք, որ «Հանրապետություն» խմբակցությունը եւ հարակից «Շամիրամը» չմասնակցեցին քվեարկությանը, ինչի վկայությունը քվեարկության չմասնակցածների 58 թիվն էր, թեեւ նրանք հաստատակամ պնդում էին, որ դեմ են քվեարկելու:

«Միջկլանային առաջին ծիծեռնակները»

Դավիթ Վարդանյանն այսպես բնորոշեց գլխավոր դատախազի միջնորդությունը: Նա պնդեց, որ ԱԺՄ թեեւ կողմ է դատախազի միջնորդությանը, սակայն պատրանքներ չի տածում, թե այս կերպ կհաղթի արդարադատությունը: Սա փորձ է: «Դուք սովոր չեք հեռանալու», արձանագրեց Դավիթ Վարդանյանը «Ղարաբաղ» կոմիտեի իր նախկին գործընկերներին եւ ՀՀՇ նախկին կուսակիցներին: Նա հիշեց 96 թ., երբ ժողովուրդն էր պահանջում, որ ՀՀՇ-ն Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավորությամբ հեռանա, նրանք չհեռացան, իսկ 98-ին, հայտնի ուժերի ճնշման պատճառով հեռացան. «Ինչո՞ւ գնացիք, ուժե՞ղ էին», այս հռետորական հարցումով Դավիթ Վարդանյանը փորձեց հիմնավորել իր համոզումը, որ Հայաստանում առայժմ հասարակական կարծիքը եւ քաղաքական ուժերի ճշմարտությունը նշանակություն չունեն, ինչը Հայաստանում ստեղծված կլանային պետության վկայությունն է:

Արծրուն Մարգարյանի ոճրագործ սպանության քաղաքական հետեւանքը

Խումբ-խմբակցությունների անունից դատախազի միջնորդությանն արձանագրեցին ԻՄ-ը, ԱԺՄ-ն, «Հանրապետությունը» եւ «Երկրապահը»: «Հանրապետությունը»՝ ժխտողաբար, իսկ մյուս երեքը՝ համաձայնությամբ: Սակայն «Երկրապահ» պատգամավորական խումբը քաղաքականապես ճիշտ կողմնորոշվեց՝ համաձայնություն տալու հետ միաժամանակ հայտարարելով իր քաղաքական դժգոհությունը եւ պահանջները ներկա գործադիր իշխանությունից, որ «Երկրապահի» կչիռն այնքան էլ մեծ չէ: Ալբերտ Բագեյանը անմայառ էր՝ պնդելով, որ Վանո Սիրադեղյանի խնդրով ՀՀ դատախազի երկրորդ միջնորդությունն ուղեկցվեց քաղաքական գնահատականներով եւ հայտարարություններով. «Սա գուցե լիներ անբնական 10 օր առաջ, բայց խիստ բնական է այսօր, եւ հասարակությունն ականատես է լինում ներքին զորքերի հրամանատար Արծրուն Մարգարյանի ոճրագործ սպանության խնդրում իրավապահ մարմինների անարդյունավետ աշխատանքին: Հասարակությունը եւ քաղաքական ուժերը սպասում են ոչ միայն անցյալում, այլ նաեւ այսօր կատարված սպանությունների բացահայտմանը: Կրկնում ենք, որեւէ հանցագործություն պետք է բացահայտվի եւ այն կատարողները պետք է պատասխանատվություն կրեն անկախ ժամանակի գործոնից եւ այն հանգամանքից, թե ով է նրա հեղինակը կամ պատվիրատուն», հայտարարեց Ալբերտ Բագեյանը: «Երկրապահը» հանձն առավ գլխավոր դատախազի միջնորդության վերաձեւակերպման պատասխանատվությունը՝ պնդելով, որ այս տարբերակը ապահովագրում է իշխանություններին Վ. Սիրադեղյանի հանդեպ քաղաքական հետապնդումներ կազմակերպելու մեղադրանքից: Ա. Բագեյանը քաղաքական եզրահանգում կատարեց, ըստ որի Աղվան Հովսեփյանի առաջին միջնորդության ժամանակի ոչ ճիշտ ընտրությունը, միջնորդության ձեւի ու բովանդակության թերի ներկայացումը հնարավորություն տվեց «Հանրապետություն» միավորմանը անհրաժեշտ հակաքայլերի դիմել: Նա քաղաքական եզրակացություն կատարեց. «Պատգամավորները բնավ էլ մեղավոր չեն, որ իրավապահ մարմիններն առայժմ թերանում են Վահրամ Խորխոռունու եւ Արծրուն Մարգարյանի սպանությունների բացահայտման գործում... Հունվարի վերջին դուք խորհրդարանին մեղադրեցիք օրինականության հաստատմանը խոչընդոտելու մեջ՝ այժմ մենք հայտնում ենք մեր տարակուսանքը դատախազության աշխատանքի առնչությամբ, որը Արծրուն Մարգարյանի սպանությունից ընդամենը մեկ օր անց շտապում է դարձնել ինքնասպանության անհեթեթ վարկածը»: «Երկրապահը» մեկ անգամ եւ ընդմիշտ հայտարարեց, որ կողմ լինելով անցյալի եւ ներկա հանցագործությունների բացահայտմանը, չի հանդուրժելու իրավապահ մարմինների՝ այս խնդրում ցուցաբերած անտարբերությունը, թերացումներն ու երբեմն չարդարացված համբերությունը:

«Երկրապահը» խորապես մտահոգված է

Ալբերտ Բագեյանն անընդունելի համարեց ղարաբաղցի կամ ղարաբաղյան ծագումով որեւէ պաշտոնյայի բացթողումները կամ նրանցից ունեցած դժգոհությունները հայ ժողովրդի ղարաբաղյան հատվածին վերագրելու ընդդիմության փորձերը: Նա գնահատական տվեց լրագրողների հետ Վ. Սիրադեղյանի վերջին հարցազրույցներում հնչած հայտարարություններին՝ որակելով դրանք իբրեւ «ե՛ւ քաղաքական, ե՛ւ բարոյական առումներով անընդունելի ու անպատասխանատու»: Ալբերտ Բագեյանը նշեց. «Երկրապահը խորապես մտահոգված է պետության մեջ տիրող անմխիթար վիճակով եւ հայտարարում է, որ առջեւում պատրաստ է հրապարակային քայլերի ճանապարհով իրացնել երկրում օրինականություն հաստատելու իր բաժինը»: Թե ինչպիսին կլինեն հրապարակային այդ քայլերը, Ա. Բագեյանը դեռեւս չբացահայտեց, ընդգծելով, որ դրանք առաջին հերթին թելադրված կլինեն գործադիր իշխանության, իրավապահ մարմինների ու նաեւ քաղաքական ուժերի վարքագծից: Այսպիսով, Վ. Սիրադեղյանի հանդեպ նման կերպ քրեական գործ հարուցելու ՀՀ գործադիր իշխանության՝ նախագահի, ՆԳ ու ԱԱ նախարարի, գլխավոր դատախազի քայլերն արագացրին ներքաղաքական խմորումներն իշխանության դաշտում՝ նոր ընտրությունների նախօրեին:

Մի քանի անպատասխան հարցեր

Գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանի միջնորդությունը բառ առ բառ կրկնում է հունվարի 25-ի տեքստը՝ բացառյալ որոշ մեղմացումներ: Սակայն Աղվան Հովսեփյանի երկրորդ միջնորդությունն առաջ բերեց շատ ավելի մեծ հարցականներ, որոնց պատասխաններից մեծապես կախված են երեկվա եւ այսօրվա հանցագործությունների բացահայտումը: Պատահական չէ, որ «Երկրապահ» պատգամավոր, փոխնախարար Ֆիրդուս Զաքարյանը նշեց, թե Վահրամ Խորխոռունու սպանության բացահայտումը գուցե կկանխեր Արծրուն Մարգարյանի մահը: Ըստ այդմ. ա) միջնորդության մեջ վկայակոչվում է ներքին զորքերի վարչության աշխատակից Նորայր Թադեւոսյանը, որը, ըստ դատախազի, Վանո Սիրադեղյանից ստացել է խլացուցիչով ատրճանակ, 3 հազար ԱՄՆ դոլար եւ Արթուր Հովհաննիսյանի ու Կարեն Ռաֆայելյանի հետ համատեղ Մոսկվայում ձեռնարկել Սերժ Զիլավյանի սպանությանն ուղղված միջոցառումներ: Պատգամավորների ճնշմամբ՝ դատախազը խոստովանեց, որ Ն. Թադեւոսյանն այսօր էլ աշխատում է ներքին զորքերի վարչությունում, եւ նրա հանդեպ քրեական գործ հարուցված չէ: Ն. Թադեւոսյանն, ըստ դատախազի, իր ցուցմունքներում հաստատել է Վանո Սիրադեղյանի հանցակցությունը, սակայն առերեսում նրա եւ Վանո Սիրադեղյանի հետ տեղի չի ունեցել, ինչո՞ւ: Եթե կալանավորված է Վահան Հարությունյանը, ապա Ն. Թադեւոսյանը եւս պետք է կամ կալանավորվի, կամ արդարացվի. բ) ինչո՞ւ հարցաքննության չի ենթարկվել Սերժ Զիլավյանը, դատախազը պնդեց, թե իրենց դա չի հաջողվել, գ) միջնորդության մեջ վկայակոչվող Արթուր Հովհաննիսյանը, որի մականունը եղել է Կյաժ Արթուր, ի՞նչ առնչություն է ունեցել Սերժ Զիլավյանի հետ: Պատգամավոր Անդրանիկ Քոչարյանը ակնարկեց, թե Ա. Հովհաննիսյանը ծառայություններ է մատուցել Սերժ Զիլավյանին, հետեւաբար վերջինիս Վանո Սիրադեղյանի հանձնարարությամբ սպանելու նրա խոստովանությունը կասկածներ է առաջացնում: Բացի այդ՝ Արթուր Հովհաննիսյանն այն ժամանակ եղել է հետախուզման մեջ մի քանի սպանություններ կատարելու մեղադրանքով, միաժամանակ աշխատել է Երեւանի ՆԳ քաղաքային վարչության երրորդ բաժնում: Այդ բաժնի նախկին պետ Նվեր Չախոյանը «Ազգին» հերքեց հետախուզման մեջ նրա գտնվելու դատախազի պնդումը:

Հ. Գ. Նիստի ավարտին պատգամավոր Դավիթ Շահնազարյանը պահանջեց արտահերթ նիստ՝ «ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի պաշտոնանկության հարցը նախապատրաստող ԱԺ հանձնաժողով ստեղծելու օրակարգով:

ՎՃԱՐՈՎԻ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գործարարներ հայոց աշխարհի: Փետրվարի 1-ի իր նախադեպը չունեցող երեքժամյա գործադուլն անգամ լսելի չդարձրեց մեր մտահոգությունները վարվող հարկային քաղաքականության եւ, մասնավորապես, հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների ներդրման անպատեհության վերաբերյալ:

Ավելին՝ պետական այրերի լուռ համաձայնությամբ հարկային տեսչությունն խսրությունն չընելով միջոցների մեջ, ՀԴՄ-ների ներդրման նպատակով բացահայտ հարկադրանքի մեթոդների դիմեց...

Խնդրին լուռ անտարբերությամբ վերաբերվեցին նաեւ ծուկայական հարաբերությունների կողմնակից ներկայացող կուսակցություններն ու պատգամավորները:

Պարզ է արդեն, որ նրանք բոլորը խուլ են, կույր են ու համր, երբ խոսքը գործարարի խրական դժվարություններին է վերաբերում:

Սակայն, որքան էլ դժվար լինի, միեւնույնն է, «...ձեր փառքի տունը, ուր անմահ կմնաք, ձեր տառապյալ հայրենիքն է: Հայոց կյանքն է այն պատնեշը, ուր ձեր բարի հիշատակը պիտի պահվի Աստծո մարդկանց առաջ՝ իր համակ պայծառությամբ. ուրիշ քանզարաններում ձեզ համար միայն մոռացության փոշի է պահված»:

Ղեկավարվելով մեծն Մանթաշյանցի այս պատգամով՝ վաճառականների միությունը բոլոր նրանց, ում համար.

- բանկ է Հայաստանի անկախությունն ու հզորությունը,
- եւ մեծ է հայրենի երկրում ազատ ու արժանապատիվ ապրելու ցանկությունը, հրավիրում է հավաքի՝ մշակելու նշված խնդիրների իրականացման համատեղ գործունեության հետագա քայլերը:

Հավաքը կկայանա փետրվարի 19-ին, ժամը 12.00-ին, ՀՀ կառավարության նիստերի մեծ դահլիճում: Մուտքը՝ Մելիք-Ադամյան փողոցից:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 57-03-21 հեռախոսահամարով:

Թիկնապահների մայրերը պահանջում են գտնել իսկական մարդասպաններին

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 17-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքի մոտ բողոքի ցույց էին կազմակերպել Արծրուն Մարգարյանի սպանության կասկածանքով ձերբակալված նրա թիկնապահներ Արմեն Խաչատրյանի եւ Արսեն Խաչատրյանի ծնողները, հարազատները, պահանջելով ազատ արձակել իրենց զավակներին եւ գտնել իսկական մարդասպաններին: Նրանք պահանջում էին նաեւ հարազատներին թույլ տալ տեսակցելու Արմեն Խաչատրյանի եւ Արսեն Խաչատրյանի հետ համոզվելու համար՝ ենթարկվել են, արդյոք, վերջիններս խոշտանգման, թե՝ ոչ:

Արսեն Խաչատրյանի մայրը՝ Աիդա Ասատրյանը նշեց, որ չի կարող հավատալ որդու մարդասպան լինելուն, եւ իրենց ունեցած տեղեկություններով, նրանք ֆիզիկական եւ հոգեբանական ճնշման են ենթարկվել: Նրա խոսքերով, ինքը բողոքի դիմում է հղել ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների պաշտպանության հանձնաժողովին, ԱԺ խոսնակ Խոսրով Հարությունյանին: Արմեն Խաչատրյանի մայրը՝ Վարդուհի Խաչատրյանը նշեց, որ ինքը եւս պատրաստվում է դիմել նույն ատյաններին:

Ավելի ուշ կալանավորվածների մայրերին՝ ՀՀ գլխավոր դատախազին ուղղված դիմումներով, ընդունեց վերջինիս տեղակալ Ժիրայր Խառատյանը: Նրանց ասելով, Ժ. Խառատյանը հայտնել է, որ նշանակված է դատաբժշկական փորձաքննություն, իսկ արդյունքների մասին տեղյակ կպահվի երկու օրից. «Եթե դրանք մեզ չբավարարեն, լրագրողներին ասաց Արսեն Խաչատրյանի մայրը, ապա գլխավոր դատախազի տեղակալը խոստացել է տեսակցություն թույլատրել տղաների հետ»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

Հակամտավորական հիստերիան պարզունակ ռասիզմի ոճով

Հայաստանում գլուխ բարձրացրած հակամտավորական քարոզչությունը բացահայտորեն ռասիստական երանգ է ձեռք բերում։ Եթե 1937-ին հայ մտավորականության գլխին ճոճվեց ֆիզիկական բնաջնջման սուրը, ապա այսօր նրան ճերմակ գենոցիդ է սպառնում։

Այսօրվա Հայաստանը կանգնած է վտանգաբեր ճամփեզրին, որը մամուլում եւ «նրա սահմաններից դուրս» տարվող հակամտավորական քարոզչությունն է։ Իր բազմադեմ համայնապատկերում այսօր արդեն դա չի կարող չընկալվել որպես յուրովի դասական պայքար, որպես «Հայաստանն առանց մտավորականների» նշմարվող կարգախոսի ներքո երկիրն ապրեցնելու միտում։

Սխալված կլինենք մտածելով, թե դասական պայքարը բոլշեւիկյան-սոցիալիստական իրականության հետ պատմության գիրկն է անցել։ Եթե ժամանակին գոյություն ունեին դասակարգված սոցիալական զանգվածներ՝ պրոլետարիատ, գյուղացիություն, ինտելիգենցիա, ապա այսօր մեր իրականության մեջ ստույգորեն դիտարկվում են հասարակության հիմնականում հետեւյալ երեք դասակարգերը՝ իշխանություն, վաճառականաչարչիություն եւ պարզապես մտավորականություն (բանվոր դասակարգ եւ գյուղացիություն բնականաբար չկան, որովհետեւ հիմնատակ ավերված են արդյունաբերությունը եւ գյուղատնտեսությունը)։ Մտավորականություն, որին մեծամասամբ եւ ըստ էության որպես ընդդիմություն են ընկալում մյուս երկուսը։ Որովհետեւ նա ուրիշ է։ Ու եթե առաջին երկու դասակարգերը միմյանց հետ սերտ առնչությունների մեջ են, ապա երրորդը դուրս է նրանց սոցիալ-տնտեսական, հասարակական-բարոյական՝ դաշտից։ Մտավորականություն, որ 21-րդ դարի շեմին հայ իրականության մեջ աշխարհին ի լուր, ի տես որակավորվում է այլազան անվայել պիտակներով։ Այդ նրա, մեր հասարակության «երրորդ-վերջին» խավի մասին են ասում-ասում, թե իբր նրա ձայնը չի լսվում։ Եվ նկատի առնենք, որքան բարձր է լսվում, այնքան շատ են ասում, իրենք իրենց խաբելու, հանգստացնելու, նաեւ բյուր հասարակական կարծիք ստեղծելու մարմաջով։ Այդ նրան, մտավորականությանն են նենգամտորեն վերագրում իշխանությունների հետ «առաջին գիշերվա իրավունքը», գիջում են մեծահոգաբար, որպեսզի սքեմեն այդ եւ բազում այլ իրավունքներով իրապես օգտվողներին։ Նրանք, որ իրենց հայկական կրթությամբ են պարծենում, այսօր մտավորական բառը գրելիս «ր» տառը փոխարինում են «ռ»-ով։ Մայրենիի թերիմացության հետ, այստեղ հավանաբար զուգորդվում է հոռի սեքսուալ թեքում ունեցող սեռական անբավարարվածությունը (անկախ այն բանից, թե նման մտքեր արտահայտողն ինչ սեռի է պատկանում)։

Այսօր մեզանից առավել զարգացած երկրներում գործում են սեքսուալ փոքրամասնությունների իրավունքները պաշտպանող կազմակերպություններ։ Իսկ ի՞նչ կազմակերպություն, ո՞վ եւ ինչպե՞ս պիտի պաշտպանի 21-րդ դարի վերջին հայ մտավորականությանը նման արատավոր ոտնձգություններից։ Ընդհանրապես այն տպավորությունն է ստեղծվում, որ սեքսուալ մոտիվները հիմնավորապես պաշարել են ոչ միայն մեր ազատանկախ կենցաղը, հեռուստատեսությունը, այլեւ բանիմացությունն ու լեզվամտածողությունը։ Պարզվում է, որ աշխարհի ողջ անցուղարձը, հիմնված է լոկ սեռական հարաբերությունների սիմվոլիկայի վրա։

Այսօր Հայաստանում գլուխ բարձրացրած հակամտավորական քարոզչությունը ռասիստական երանգ է ստանում։ Մտավորականության խավի մասին թերարժեք հասարակական կարծիք ստեղծելու, Հայաստանի ազատության եւ անկախացման ընթացքին, արդի զարգացմանը նրա բերած նպաստն ուրանալու, հասարակական մյուս խավերի համեմատությամբ մտավորականությանը նսեմացնելու, նրա շուրջ հակակրանքի եւ արհամարհանքի դաշտ ստեղծելու միտումը բացահայտ է։ Երկրի հասարակական կյանքի սոցիալական, իրավական, բարոյական, հոգեբանական դաշտում խառնաշփոթ ստեղծող, Հայաստանի այսօրվա տնտեսական-սոցիալական ճգնաժամային վիճակում ճշմարիտ, միասնական գործելակերպի ընթացքից շեղող, ապակողմնորոշող դասակարգային դիսկրիմինացիայի բաղադրյալներ են դրանք։ Վերջինս էլ ռասիզմը հասկանալող ակնառու երեւույթներից է։ Այն, որ նորմալ, քաղաքակիրթ երկրներում հետապնդվում է օրենքով եւ այն էլ ոչ քաղաքացիական, այլ քրեական։

Ինչ այսօր տեղի է ունենում Հայաստանում երկրի մտավորականության դեմ, կամա-ակամա հիշեցնում է Ռուսաստանում հրեաների դեմ առկա տրամադրությունները, որ ամփոփ ձեւով հնչեցին վերջերս գեներալ Մակաշովի բոլորիս հայտնի հայտարարության մեջ։ Այսօրվա հակամտավորական քարոզչությունն իր էությամբ եւ իր անթաքույց ենթամասի մեջ շատ է նման «զարկիր ջհուդներին» հիստերիկ կոչին։ Այն տարբերությամբ, որ որքան էլ եփում-բլթբլթում են իրենց ներսում, տակավին զսպում են իրենց «զարկի՛ր մտավորականներին» բարձրաձայն բղավելու հաճույքից։ Հարվածները հասցնում են առանց կոչերի։

Եթե մեզ հայտնի պատմական փուլերում հայ մտավորականության գրեթե ողջ սերուցքը ֆիզիկապես բնաջնջվեց, ապա այսօր նրան ճերմակ գենոցիդ է սպառնում, զի աննասարսափելի մահը ոգու, հոգու, մտքի, տաղանդի, սեփական կենսագործ ուժերին չհավատալու մահն է։

Բազմադեմ են սույն երեւույթի դրսեւորումները։ Այսօր մեզանում քարանձավային մտածելակերպ է իշխում, որ եթե մտավորականը, արվեստագետը վստահություն է հայտնում երկրի նախագահին կամ իշխանությանը (այս կամ այն), ուրեմն միանշանակորեն արժանի է հրապարակավ պարսավանքի, «ռ» տառով գռեհկորեն պիտակավորվելու, որպես մանագետ (որքան էլ տաղանդավոր ու հռչակված լինի) թերարժեքավորվելու։

Առերես է նաեւ մեր հասարակական դաշտում հիմնավորապես գլխիվայր եղած մարդկային օրինականոն փոխհարաբերությունների սիստեմը։ Այսօր մեզանում մարտնչող պլեբսը նոր որակ է ստացել։ Երկրի ողջ բարոյական մթնոլորտով գոտեպնդված միջակությունը, որին բնորոշ է համախմբվելու հատկությունը (ինչը, ցավոք, հատուկ չէ մարդաբանական այլ որակախմբերին), հուժկու գրոհով շուռ է տվել մարդկային քաղաքակիրթ շփումների չափանիշները նաեւ կենցաղում։ Եվ այդ խառնարանում, ինչպես միշտ եւ ամենուր, շոշափելի հարվածը մտավորականությանն է հասնում։ Այսօր մեր երկրում հնարավոր է դարձել անհնարինը։ Թատրոնի ադմինիստրատիվ կառավարման իրավունք է վերապահում իրեն անպատժելիորեն ձայն բարձրացնել արտիստի վրա, զրպարտել, նսեմացնել արվեստագետին։ Ժեկի եւ այլ գրասենյակների գրառողը աշխատանքի ժամին դուռ է շխկացնում անվանի գրողի երեսին. «Չես տեսնո՞ւմ, կոֆես սառում է»։ Երաժշտական դպրոցի տնօրենն ապօրինի կերպով հեռացնում է աշխատանքից վաստակաշատ մանկավարժին, ընտանիքը պահող միակ աշխատուժ մորը, լկտիորեն ասելով. «Լավ եմ անում, ընկերոջս եմ պետք բերել քո փոխարեն»։ Երթուղային տաքսու վարորդը կանգնեցնում է մեքենան, բռնում փողոցում ինչ-որ մեկին ու երկար վեճ-կռվի մտնում։ Ի պատասխան ջութակահարի խոսքին. «Խնդրում եմ, քեռի, ես համերգից եմ ուշանում», վարորդը փողոցով մեկ բղավում է. «Մի էս էնտելեգենտին տեսեք, ուշանո՞ւմ է, подумаешь, ոտով գնա, ...քո համերգը» (նման օրինակներով կարելի է այսօր ստվար մատյաններ լրացնել)։ Եվ ոչ միայն ասում են, այլեւ՝ անում։ Պետությունից մինչեւ «ապեր»-ը, իշխանություններից մինչեւ էլեկտրացանցի ավազակը։ Եվ եթե խնդիրը սոցիալական-հասարակականից տեղափոխենք հոգեբանական-բարոյական դաշտ, ապա ակնհայտ է, որ գործ ունենք դասակարգերի գեներում ու ենթագիտակցության մեջ թաքնված մտավորականության խավի, իմա՝ ոչ իրենց նմանի նկատմամբ դասակարգային անհանդուրժողականության հետ։ Այսօրվա իրավակարգում բարգավաճող ախտ է դա, որ նախորդ տասնամյակների ընթացքում զսպանակների ներքո էր եւ չուներ պարարտ հող նման «ծաղիկներ» («պտուղները» դեռ առջեւում են) տալու համար։

Պատմական անուրանալի հաղթանակ ենք տարել, ձեռք ենք բերել ազատ եւ անկախ հայրենիք, սակայն արժե, որ հարցնենք ինքներս մեզ՝ ումի՞ց ենք անկախ եւ ինչի՞ց ենք ազատ։ Մեր մեջ մշտարթուն ներքին թշնամուց ո՞ր չափով ենք ազատագրվել, մեր գետնաքարշ համընդհանուր կենսակերպ դարձած ռաբիսականությունից որքանո՞վ ենք անկախացել։ Դժվար է պատկերացնել, թե որեւէ թուրք այսօր, հրապարակավ, իր մամուլում, որ նաեւ արտերկրին է հասանելի, սեփական մտավորականությանը դիմի բազմիմաստ խուլիգանական հայհոյանքներով։ Այնպես, ինչպես մենք ենք անում։ Բացերի եւ թերությունների մասին ազնվորեն, անաչառ ու մարդավայել խոսելու, բանավիճելու փոխարեն։ Եվ ինչպե՞ս չվավերել, որ նման անքաղաքակիրթ, անպատվաբեր կեցվածքով վիրավորում ենք նաեւ սփյուռքի մտավորականությանը, որն այսօր հիրագործումն մեկ հայրենիք, մեկ ազգ, մեկ մշակույթ բաղձալի իրականության մեր անբաժան մասն է կազմում։

Հարկ է մշտապես հիշել, որ իր ազգապահպան ճակատագրով հայ ժողովուրդը մեծապես պարտական է իր մտավորականությանը։ Միշտ եւ այսօր։ Քանզի ո՞վ կհերքի, որ հայ եկեղեցին, գիրն ու դպրությունը, գիտությունն ու մշակույթը, նաեւ արդյունաբերության ու ռազմավարության ստեղծումը մտավորականության կալվածքները չեն։ Եվ որքան էլ սեփական թերարժեքության բարդույթով տառապող սոցիալական որոշ տարրեր հայհոյագիր լուտանքներ թափեն մեր մտավորականության գլխին, միեւնույն է, անհերքելի է, որ հայ մտավորականն ազգի գենոֆոնդի մարդաբանական այն տեսակն է, որ տարել եւ տանում է իր ուսերին հայ ժողովրդի հոգեւոր եւ մտավոր առաջընթացը, դրանով իսկ հանդիսանալով ազգի գոյատեւման հիմնասյուներից մեկը։ Եվ տանելու է այնքան ժամանակ, որքան հայ ժողովուրդը զգա Հոգեւոր Հայաստան ունենալու արդար պահանջը։

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Երաժշտագետ,
արվեստագիտության թեկնածու

Երեւանի պետական համալսարանին՝ բնական ու օրինական կոչում

Հայաստանի գիտակրթական, լուսավորչական շարժման, մանավանդ բարձրագույն կրթության հիմնադրման ու զարգացման երկարատեւ ընթացքում բացառիկ դեր է կատարել Երեւանի պետական համալսարանը։ Նա՛ է այն բարեբեր արմատը, ուրկից ընձյուղվել են մեր հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններից շատերը եւ երկար տարիների հոլովույթում դարձել մասնագիտական կադրեր պատրաստող ինքնուրույն ու ինքնատիպ դարբնոցներ։ Նա զգալի ազդեցություն է գործել հանրակրթության, առանձնապես մաթեմատիկական կրթության զարգացման վրա։

Համալսարանը մինչեւ գիտությունների ակադեմիայի ձեւավորումն ու ստեղծումը (1943 թ.) փաստորեն կատարում էր նաեւ ակադեմիայի դեր՝ հրապարակ հանելով գիտությունների տարբեր ճյուղերին վերաբերող կոթողային աշխատություններ։ Համալսարանում ծնվեցին գիտամշակութային այն հիմնարար ուղղությունները, որոնք հիմք ու պատվանդան դարձան մեր այսօրվա ակադեմիական համակարգի բազմաճյուղ գործունեության համար։ Այսօր համալսարանը շարունակում է մնալ որպես գիտահետազոտական մտքի խոշորագույն կաճառ։

Հայկական ազգային համալսարան հիմնադրելու ազգօգուտ խնդիրը ժամանակին զբաղեցրել է Խ. Աբովյանին, Ստ. Նազարյանցին, Միք. Նալբանդյանին, Մ. Շահազիզին, Հովհ. Թումանյանին եւ հայության երեւելիներից շատերին։

Շուտով իրականացավ Թումանյանի եւ ուրիշների բաղձանքը։ 1919 թ. մայիսի 16-ին նորաստեղծ ՀՀ նախարարների խորհուրդը քննարկեց եւ ընդունեց որոշում Երեւանում համալսարան հիմնելու մասին։ Այն դժնդակ օրերին դա բարդ ու դժվարին մի խնդիր էր. «որբի ու որբի» հայրենիքում պետք էր լուծել ուսումնական շենքի, հանրակացարանի, դասախոսական կազմի հավաքագրման, նրան բնակարաններով ապահովելու, հարկավոր դասագրքեր, ձեռնարկներ, ուսումնաօժանդակ գրականություն ստեղծելու, գրենական, ուսումնալաբորատոր պիտույքներ հայթայթելու եւ այլ ոչ դյուրին հարցերը։ Ժամանակի խիստ մտահոգ ու շահագրգիռ կառավարությունը որոշեց նախնական ծախսերի համար հատկացնել 5 մլն ռուբլի։ Նա միաժամանակ որոշեց նորաստեղծ համալսարանի պրոֆեսորների աշխատավարձի չափը (մինիստրական), իսկ արտերկրից հրավիրելու դեպքում՝ ավելի բարձր։ Սա անչափ գնահատելի ու ազգանվեր վերաբերմունք էր երկրի սուղ, ծայրահեղ աղքատ պայմաններում։ Եվ այդ վերաբերմունքը հետագա տարիներին հայրենիքին տվեց անգնահատելի նյութական, առարկայական բազմապատիկ արժեքներ։

Երեւանում շենք չլինելու պատճառով 1920 թ. հունվար-հունիսին համալսարանը գործեց Ալեքսանդրապոլի առեւտրական դպրոցի շենքում, որտեղ էլ հունվարի 31-ին տեղի ունեցավ համալսարանի հանդիսավոր բացումը՝ շուքով, բազում հեռագրերի ու ջերմ շնորհավորանքների տարափով, ցնծությամբ։ Հետագայում, 1921-ի հունվարի 24-ին համալսարանի պարապմունքները վերսկսվեցին Երեւանում, ուր հատկացվել էր Աստաֆյան փողոցի ուսուցչական սեմինարիայի գողտրիկ շենքը (առհասարակ բոլոր մանրամասնությունները տե՛ս պրոֆեսոր Լ. Պ. Ղարիբջանյանի «Երեւանի պետական համալսարանը» (1994 թ.) ստվարածավալ, փաստագրական-վերլուծական արժեքավոր մենագրության մեջ.- Ռ. Ղ.)։

Եվ այնուհետեւ համալսարանը կենդանություն ու հուժկու շնչառություն ստացավ, երբ այնտեղ սկսեցին դասախոսել գիտության ու կրթության երեւելիները՝ շատերը հրավիրված արտերկրից, գիտելիքներ ամբարած Պետերբուրգի եւ եվրոպական տարբեր համալսարաններում (Մ. Աբեղյան, Ն. Աղբալյան, Հր. Աճառյան, Թ. Ավդալբեկյան, Հ. Գյուլիքեւխյան, Ա. Եղիազարյան, Գ. Էդիլյան, Ալ. Թամանյան, Լեո, Ստ. Լիսիցյան, Յ. Խանզադյան, Աշ. Հովհաննիսյան, Գարեգին եպիսկոպոս Հովսեփյան, Գր. Ղափանցյան, Ստ. Մալխասյանց, Հ. Մանանդյան, Արշ. Շավարշյան, Ա. Տերտերյան, Ա. Տեր-Մկրտչյան, Բ. Ֆանարջյան եւ այլք)։

Այս տարի լրանում է Երեւանի պետական համալսարանի հիմնադրման 80-ամյակը։ Իր ութսունամյա արգասաբեր ճանապարհին համալսարանը բարձր է պահել ու շարունակում է պահել ազգային գիտության ու կրթության անշիջանելի ջահը՝ զարգացնելով հինավուրց ավանդույթները, պատրաստելով մոտ 70 հազ. բարձրակարգ մասնագետներ, որոնք սփռել եւ սփռում են լույս ու գիտություն հասարակական-քաղաքական կյանքի տարբեր ոլորտներում։

Համալսարանը եղե՛լ է եւ է՛ հայոց ազգային զարթոնքի ու վերածնության վառ քուրաներից մեկը։ Բռնատիրության ու հալածանքի տարիներին անգամ եւ հետագայում այդտեղ էին հունցվում ու խմորվում ազգային-ազատագրական պայքարի գաղափարները, արդարության ոտնահարման, ազգային սրբությունների ու մասունքների աղարտման դեմ դրսեւորվող խիզախ ոգորումները։ Անվանի դեմքերից շատերն են հալածվել ստալինյան բռնություններից ու չարագործություններից։ Հետագայում նույնպես Մոսկվան (կենտկոմի քաղբյուրոն) անտարբեր չէր Երեւանի համալսարանի նկատմամբ եւ անդրադառնում էր, այսպես կոչված, անկարգություններին։ Կարճ՝ համալսարանը միշտ ազգային էր, հայեցի եւ է՛ այդպիսին։

Հիրավի, անչափելի, անկշռելի է համալսարանի խաղացած դերը հայության գիտամշակութային կյանքում։ Նա մեր մայր կրթարանն է, որ այսօր էլ, չխափանվելով մեր կյանքի ծանր ու դժվարին պայմաններում, շարունակում է կենսական ներազդեցություն գործել ՀՀ կրթության, գիտության, հասարակական-քաղաքական կյանքի ամբողջ համակարգի վրա։ Ուստիեւ պահն է (ավա՜ղ, ուշացած), որ այսուհետ Երեւանի պետական համալսարանը կոչվի Հայոց ազգային համալսարան։ Այդպես կոչվելու իրավունքն ունի, քանզի նա հայության հոգեմտավոր կյանքի մի այնպիսի խոշոր հենասյուն է, ինչպես մեր ազգային օպերան, ազգային ակադեմիան, ազգային գրադարանը, Մատենադարանը։

ՌՈՍՏ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ՔՐԴԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑ

Թուրքական իշխանություններն արգելել են Օջալանի մի խումբ դատապաշտպանների մուտքը երկիր

ԱՄՆ-ը ողջունել է Օջալանի ձերբակալությունը

ԱՆԿԱՐԱ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Թուրքական իշխանությունները արգելել են Քրդական աշխատավորական կուսակցության ղեկավար Աբդուլլահ Օջալանի մի խումբ դատապաշտպանների մուտքը երկիր, որոնք, այսօր ստացված հաղորդումների համաձայն, անցած գիշեր Ստամբուլ էին ժամանել, որպեսզի իրավաբանական աջակցություն ցույց տան Օջալանին։

Հոլանդիայից ժամանած երեք փաստաբաններ Թուրքիայի հատուկ ծառայությունների աշխատակիցների կողմից հենց ինքնաթիռից տարվել են օդանավակայանի ոստիկանական տեղամաս։ Այնտեղ նրանցից խլվել են անձնագրերն ու տոմսերը։ Փաստաբաններից մեկի ասելով, իրենց կալանել են Թուրքիայի ներքին գործերի նախարարության կարգադրության հիման վրա։

Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը, Օջալանի երեք փաստաբանները Թուրքիայի արտգործնախարարության կարգադրությամբ վտարվել են երկրից։ Այսօր առավոտյան նրանք ինքնաթիռով մեկնել են Ամստերդամ։ Ստամբուլում Հոլանդիայի գլխավոր հյուպատոսին չի թույլատրվել շփվել փաստաբանների հետ։

Օջալանի ձերբակալման առնչությամբ անցած օրվա երեկոյան նրա շուրջ 300 կողմնակիցներ Ստամբուլում հրկիզել են 10 ավտոմեքենա եւ փորձել բողոքի ցույց կազմակերպել, սակայն ցրվել են ոստիկանության կողմից։ Թուրքիայի Դիարբեքիր, Կոնյա, Նազիլլի, Էրզրում եւ Ջանքիրի քաղաքների բանտերում Քրդական աշխատավորական կուսակցության շուրջ 700 ձերբակալված գրոհայիններ հացադուլ են հայտարարել, նշվել է ինքնակիզման 4 դեպք։

ԱՄՆ-ի վարչակազմը ողջունել է Աբդուլլահ Օջալանի ձերբակալումը։ Ինչպես հայտարարել է Սպիտակ տան մամլո քարտուղար Ջոզեֆ Լոքարտը, ԱՄՆ-ի պաշտոնական անձինք «անշուշտ, շատ ուրախ են», որ «ահաբեկիչների այդ պարագլուխը» վերջապես կալանքի է վերցված։

Լոքարտը դատապարտել է վայրագ ձեռնարկումները, ինչպես նաեւ հունական դեսպանատների եւ դիվանագիտական այլ ներկայացուցչությունների գրավումը քրդերի կողմից եվրոպական շատ երկրներում՝ ի նշան բողոքի Օջալանի ձերբակալման դեմ։ Նա նաեւ հաղորդել է, որ «Միացյալ Նահանգները անմիջականորեն չէր ներգրավվել Օջալանին ձերբակալելու գործողության մեջ»։ Միաժամանակ Սպիտակ տան ներկայացուցիչը չի ճշգրտել, թե ԱՄՆ-ի հատուկ ծառայություններն արդյոք իրենց թուրք գործընկերներին հաղորդե՞լ էին հետախուզական տեղեկություններ կապված քրդական կուսակցության ղեկավարի գտնվելու վայրի եւ տեղաշարժման հետ։

Ադրբեջանում դրականորեն արձագանքեցին Օջալանի կալանմանը

ԲԱՔՈՒ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ։ Ադրբեջանի ընդդիմադիր կուսակցությունները դրականորեն արձագանքեցին PKK առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանի կալանմանն ու Թուրքիային հանձնելու փաստին։ Ժողճակատ կուսակցության նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյը Օջալանի ձերբակալումը «ճիշտ քայլ» է անվանել։ Նրա կարծիքով, դա կօգնի քողազերծել որոշ գաղտնիքներ Ադրբեջանում։

Մուսավաթ կուսակցության նախագահ Իսա Ղամբարը հայտարարել է Օջալանի կալանման գործողությունը։ «Մի կողմից Օջալանի ձերբակալումը ցուցադրում է թուրքական պետության ուժը, մյուս կողմից՝ ահաբեկչին սատարող պատժի անխուսափելիությունը»։ Նա նաեւ համոզված է, որ այդ իրադարձությունը դրականորեն կանդրադառնա Ադրբեջանի գործընթացների վրա եւ «կբացահայտի գաղտնիքը»։

Քլինթոնը եւ ՆԱՏՕ-ն 99-ի Նոբելյան մրցանակի 118 թեկնածուներից

Արդեն մեկ տարուց ավելի սկանդալներից եւ իմփիչմենտի գործընթացներից «քաշված» նախագահ Քլինթոնը 1999 թ.-ի խաղաղության Նոբելյան մրցանակի 118 թեկնածուներից է, հայտարարել են մրցանակաբաշխությանը մոտ կանգնած աղբյուրները։ Բացի Քլինթոնից, դարի նախավերջին մրցանակի թեկնածուներից են նաեւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը, Հռոմի Հովհաննես Պողոս Բ պապը, Բալկանյան խաղաղության գործընթացում ԱՄՆ-ի բանագնաց Ռիչարդ Հոլբրուկը, Հյուսիսատլանտյան դաշինքը՝ ՆԱՏՕ-ն, «Բժիշկներ առանց սահմանի» բարեգործական գործակալությունը եւ Փրկության բանակը։

Միջին Արեւելքի խաղաղության գործընթացում գործադրած ջանքերի համար թեկնածուների շարքին էր դասվել նաեւ Հորդանանի թագավոր Հուսեյնը, սակայն այնուհետ նրա անունը հանվել է, քանի որ, ըստ կանոնադրության, արգելվում է մրցանակի ետմահու շնորհումը։

«Մինչ այժմ հայտնի են 118 թեկնածուներ՝ 85 անհատներ եւ 33 կազմակերպություններ», Ռոյթերի թղթակցին հայտարարել է Նոբելյան ինստիտուտի տնօրեն Գեյր Լունդեստադը։

Հինգ հոգուց բաղկացած հանձնաժողովն առաջին անգամ կհավաքվի փետրվարի 26-ին։ Հանձնաժողովը պետք է սկզբում կրճատի թեկնածուների թիվը, ապա՝ հանդիպի նրանց հետ եւ հոկտեմբերի կեսերին հայտարարի հաղթողին։ Դինամիտի գյուտարար Ալֆրեդ Նոբելի անունով կոչված այս մրցանակին հայտեր ներկայացնելու վերջին օրը ձեւականորեն հունվարի 31-ն էր, սակայն մինչեւ այժմ շարունակվում է հայտերի ընդունումը։ «Ես չեմ կարծում, թե հայտերի թվի անցած տարվա ռեկորդը՝ 139-ը, կրկնվի։ Սակայն 118-ն էլ մեծ թիվ է եւ մատնացույց է անում մրցանակի նկատմամբ աճող հետաքրքրությունը», ասել է Լունդեստադը՝ ավելացնելով, թե «թեկնածուները, բացի Աֆրիկայից, համաչափորեն են ներկայացնում բոլոր աշխարհամասերը»։ Մրցանակի աֆրիկացի վերջին ներկայացուցիչները Հարավաֆրիկյան Հանրապետության նախագահներ Նելսոն Մանդելան եւ դե Քլերկն են եղել։ Լունդեստադը հրաժարվել է ներկայացնել այս տարվա թեկնածուների անունները, սակայն որոշ իրազեկ աղբյուրներ պնդում են, որ, ինչպես նախորդ մի քանի տարիներին, ցուցակում ընդգրկվել է Քլինթոնի անունը։

Ավելացնենք, որ անցած տարի 7,6 մլն շվեդական կրոն (963 հազար դոլար) բաժին է հասել Հյուսիսային Իռլանդիայի կաթոլիկ ղեկավար Ջոն Հյումին եւ բողոքական ղեկավար Դեյվիդ Թրիմբլին։ Բացի վերոհիշյալ գումարից, մրցանակին արժանացածները ստանում են ոսկե մեդալ եւ դիպլոմ։

Ար. Մ.

Հիլարին սենատո՞ր

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ։ ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը լրագրողներին հայտարարել է, որ պաշտպանում է Սենատում իր տիկնոջ Հիլարիի թեկնածության առաջադրման գաղափարը։ Ամերիկյան ԶԼՄ-ներում այն ենթադրությունն է արվում, որ նա կարող էր առաջադրվել խորհրդարանի վերին պալատում դեմոկրատների կուսակցությունից, Դանիել Պատրիկ Մոյնիհենի փոխարեն։ «Իմ կինը շատ լավ սենատոր կլիներ», նշել է Քլինթոնը։ Նրա խոսքերով, դա Հիլարիի մտադրությունը չէ, շատերն են նրան համոզում մասնակցելու 2000 թ. ընտրություններին։

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Զարգանում են իրանա-արաբական կապերը

Թեհրանը փետրվարի 15-ին իր արաբ հարեւաններին կոչ է արել «երկկողմ հարաբերություններ զարգացնել՝ լարվածությունը վերացնելու, վստահություն կառուցելու եւ համագործակցությունն ամրապնդելու սկզբունքների հիման վրա»։ Ծոցի համագործակցության խորհրդի արաբական երկրներում, Իրաքում եւ Եմենում Իրանի դեսպաններին ընդունելու ժամանակ արտգործնախարար Քամալ Խարազին ավելացրել է, որ խաղաղությունն ու կայունությունը Ծոցում պետք է հաստատվեն հենց տարածաշրջանի պետությունների միջոցով։ Միեւնույն ծիրում, Իրանի պաշտպանության նախարար, ծովակալ Ալի Շամխանին «Մոնտե Կարլո» ռադիոկայանի թղթակցին ասել է Իրանի եւ իր արաբ հարեւանների ռազմական համագործակցությունը զարգացնելու շարունակման մասին։ Ծովակալ Շամխանին հայտնել է, որ մի քանի, նաեւ Սաուդյան Արաբիայի, պաշտպանության արաբ նախարարներ այցելելու են Թեհրան, ինքը եւս կատարելու է նման այցեր՝ չճշտելով ժամկետները։ Նա պարզաբանեց նաեւ, որ իբրեւ դիտորդ Իրանի զինվորական հրամանատարները ներկա են լինելու Օմանի սուլթանությունում կայանալիք առաջիկա զորախաղերին՝ ի պատասխան օմանցի գործընկերների առկայությանը Իրանի վերջին զորախաղերին։ Շամխանին խոսել է ամերիկյան ճնշումների մասին, շեշտելով, որ դրանք չեն կարող կասեցնել զարգացումը, այլ ի վիճակի են լոկ ուշացնել։ Այս տեղաշարժերը՝ Ծոցի արաբ-իրանական հարթության վրա, դրականորեն են ազդելու նաեւ Իրանի եւ Եգիպտոսի հարաբերությունների զարգացման վրա, RMC-ին հայտնել են Իրանի քաղաքական աղբյուրները, ավելացնելով, որ անցյալ տարվա ընթացքում զարգացում է նկատվել Թեհրանի եւ Կահիրեի միջեւ, ինչը Իրանի արտգործնախարարին մղել է հայտարարելու, թե դիվանագիտական հարաբերությունների վերադարձը մոտալուտ է։

Դոնոր պետությունները Եգիպտոսին 2.5 մլրդ դոլարի օգնություն են տրամադրելու

Վերջերս Փարիզում Համաշխարհային բանկի գլխավորությամբ կայացած երկօրյա ժողովի ավարտին դոնոր երկրները խոստացան Եգիպտոսին 2,5 մլրդ դոլարի օգնություն տրամադրել։ Օգնությունն ընդգրկելու է 1,5 մլրդ դոլարի գրանտներ եւ ցածրատոկոս վարկեր՝ այս տարվա համար, եւ 1 մլրդ դոլարի երկարաժամկետ վարկեր՝ զարգացման համար։ Բայց եւ այնպես, այս օգնությունը 1 մլրդ դոլարով պակաս է 1997 թ. ժողովում Եգիպտոսին խոստացված 3,5 մլրդ դոլարի օգնությունից։ Համաշխարհային բանկի պատասխանատուներն այս նվազեցումը բացատրեցին այն բանով, որ Եգիպտոսն այսօր ավելի, քան երբեւէ հիմնվում է իր մասնավոր հատվածի վրա՝ տնտեսությունը զարգացնելու համար։ Իրոք, Եգիպտոսի ներքին համախառն արտադրանքի գրեթե 70 տոկոսը ներկայումս տալիս է մասնավոր հատվածը, մինչդեռ Կահիրեն մտադիր է մինչեւ 2000 թ. վերջն ավարտել պետական ձեռնարկությունների սեփականաշնորհման ծրագիրը։ Փարիզի ժողովին մասնակցած 16 դոնոր պետություններն ու 10 միջազգային կազմակերպություններն իրենց հիացմունքն են հայտնել Եգիպտոսի ձեռք բերած հաջողության առիթով, սակայն եգիպտական իշխանություններից պահանջել են արագացնել եւ իրագործել մնացյալ բարեփոխումները, համարելով, որ ոչ նավթային, վերամշակված արտադրանքի ոլորտում Եգիպտոսի կատարումը գոհացուցիչ չէ։ Ինչ վերաբերում է սոցիալական հարցերին, մասնակիցները միաժամանակ շեշտել են, որ կառավարության գլխավոր առաջնայնությունը պետք է դառնա ուղղակի պայքարն աղքատության դեմ, ուստի եգիպտական գործադիր իշխանությանը հարկավոր է բարձրացնել ներդրումների մակարդակը, բարեփոխել ֆինանսա-տնտեսական հատվածները եւ բարելավել կրթական համակարգը։

«Տիկնայք սրում են իրենց դանակները Հորդանանում»

Այս վերնագիրը կրող զեկուցագիրը, որը պատրաստել է բրիտանական «Սանդի թայմս» թերթի Ամմանի թղթակիցը, տպագրվել է փետրվարի 14-ի համարում։ Թերթը գրում է, որ Հուսեյն թագավորի վախճանը համաստեղել է երեք կանանց։ Սակայն ակնկալվում է, որ նրանք շուտով մանեւրներ են սկսելու՝ հանուն իրենց եւ իրենց որդիների անձնական շահերի։ «Սանդի թայմսը» շարունակում է, որ նրանք առանձնահատուկ եռյակ են, որոնցից յուրաքանչյուրը պատրաստված է արքայական պալատի համար, որ հրապարակայնորեն կանայք ավանդաբար լուսանցքային դեր են խաղում, բայց վարագույրի ետեւում հաճախ խրվում են բանսարկությունների մեջ։ Բրիտանացի սպայի դուստր, 58-ամյա Անտուանետա Գարդիները, որը վերանվանվել է իշխանուհի Մունա, 1961 թ. Հուսեյնի 2-րդ կինը դառնալուց հետո, վերադարձել է ճակատամարտ եւ պալատում հանկարծ հայտնվել է իբրեւ Աբդուլլահ II թագավորի մայր։ Թղթակիցը գրում է, որ 2 շաբաթ առաջ Աբդուլլահին գահաժառանգ նշանակելուց ի վեր անխուսափելի թվաց, որ իր որդուն՝ Աբդուլլահին մոտիկ Մունան՝ անգլիացի նախկին մեքենագրուհին, ուժեղ ազդեցություն է իրագործելու։ Թերթը նշում է, որ Մունայի կապը Հուսեյնի 4-րդ եւ վերջին տիկնոջ՝ 47-ամյա թագուհի Նուրի հետ դժվար էր եւ բարդ։ Այս 2 կանայք հետեւելու են նոր թագավորի չքնաղագեղ, 28-ամյա տիկնոջը՝ իշխանուհի Ռանիային։ Ծնված պաղեստինցի Ռանիան պալատական նվազ փորձառություն ունի, անպայման աշխատելու է հովանավորել իր 4-ամյա որդու՝ իշխան Հուսեյնի շահերը։ Վերջում թերթը ներկայացնում է այն հարցը, թե նրանցից ո՞ր մեկն է ձեռք բերելու թագուհու տիտղոսը, որը ներկայումս կրում է թագուհի Նուրը՝ այժմյան թագաժառանգ Համզա իբն Հուսեյնի մայրը։

Ա. Մ.

Ամերիկացի «կանաչները» տագնապ են հնչեցնում

Ներկայումս, երբ նախագահ Բիլ Քլինթոնը մտադիր է խոշոր գումարներ հատկացնել բնական արգելոցների գնմանը, մասնավորապես հյուսիս-արեւմուտքի անտառային գոտիներում եւ Մոխավե անապատում, ամերիկացի բնապահպանների խոշորագույն կազմակերպությունը՝ «Ուորլդուոչ» հաստատությունը, տվյալներ է հրապարակում 20-րդ դարում շրջակա միջավայրի խոշոր փոփոխությունների վերաբերյալ։ Էներգիայի արտադրության նպատակով նավթի, ածխի եւ բնագազի հարաճուն սպառմանը զուգահեռ գումարվում են կլիմայի փոփոխությունները, անտառների, բույսերի եւ կենդանիների ոչնչացումը։ Մինչդեռ շրջակա միջավայրի հարցերով զբաղվող տնտեսագետները մոլորակի «տեւական զարգացման» հույսեր են փայփայում։ Այդ մասնագետներից ամենահեղինակավորը՝ «Ուորլդուոչի» նախագահ Լեսթեր Բրաունը փոխնախագահ Ալ Գորի ընկերն է։ Նախագահական առաջիկա ընտրություններում դեմոկրատական կուսակցությունից իր թեկնածությունն առաջադրած Ալ Գորը մշտապես պայքարել է հանուն այն բանի, որ ԱՄՆ-ը բնապաշարների խնայման քաղաքականություն որդեգրի։ Պաշտպանության ենթակա վերոհիշյալ բնական արգելոցների ձեռքբերումը հենց Ալ Գորի մտահղացումն է։

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Նա շատ բան տարավ մեզանից

Քայլում էր փողոցով՝ տոնակատարություն էր, հյուր էր ընդունում՝ տոնակատարություն էր, խոսում էր, լսում էր, զայրանում ու զարմանում էր՝ զարմացնում էր: Ու ստեղծած ամենաէական տոնը, ամենահրաշալի ծեսն իր կինոն էր: Ինքն այստեղ՝ մեր կողքին չէր: Ինքը միշտ այստեղ է եւ դեռ երկար լինելու է: Դեռ նրա ժամանակը չի եկել: Գուցե աշխարհը ճանաչելու մեր անկարողությունի՞ց է: Հավանաբար. Մենք երաժշտության հնչյունն ենք լսում գուցե միայն, մենք գուցե գեղանկարի սյուժեն ենք կարողանում միայն տեսնել: Նա ավելին է տեսնում, ավելին է զգում, շատ ավելին է մատուցում մեզ: Փարաջանովն է:

Իր հայտնի մենախոսության ժամանակ, որը մեզ հայտնի է նաեւ Ռուբեն Գեւորգյանցի եւ Ռոն Հոլովեյի անչափ հետաքրքիր ֆիլմերով նաեւ, ինքը՝ Փարաջանովն ասում է. «Ռեժիսոր պետք է ծնվել: Դա մանկան այն արկածախնդրությունն է, երբ իր հասակակիցների մոտ նա նախաձեռնություն է վերցնում դառնալ բեմադրիչ, ստեղծել միստիկա, պլաստիկա, ստեղծել ինչ-որ աներեւակայելի աշխարհ, գիշերվա կեսին իր արտիստիզմով վախեցնել մորը, տատին, զգեստափոխվել, մեկ Չաղիի մորաքրոջ տեսքն ընդունել, մեկ անդերսենյան հերոսների, մեկ փոխվել ավազակի... Այս ամենն ինձ հետապնդել է իմ մանկության տարիներից... Իմ կարծիքով, դա էլ հենց ռեժիսուրան է...»:

Տարիներ շարունակ արվեստաբանները վիճել են նրա ստեղծած կինոնկարների, հատկապես՝ «Մոռացված նախնիների ստվերների», «Սայաթ-Նովայի» («Նռան գույնը»), «Աշուղ Ղարիբի» մասին, խեղճուկ-րակ մտածողությանը հարիր այս գործերին բերել-կցել են ամենատարբեր իզմ-եր: Ու երբ գլուխ չեն հանել, չեն կարողացել բացատրել փարաջանովյան հզոր ծիսակատարությունը՝ ձեռ են քաշել, բավարարել նրա ֆիլմերի սյուժեն կամ արտիստների խաղը գնահատելով: Բայց նրա գործերում օպերատորական հնարքներ չկան, արտիստական խաղ չկա, էլ չենք խոսում այն մասին, որ նրա ֆիլմերում քիչ, անչափ քիչ, միայն ծայրահեղ դեպքերում են խոսում: Ինքը միշտ ասում էր. «Խորհրդային Միությունը շատախոսների երկիր է, եւ խորհրդային կինոն էլ շատախոս կինո է»: Մարդը տիեզերական կոմիկ արարած է: Մարդուն բացատրելու համար անչափ քիչ է նրա մասին խոսք ասել, նրա խոսքը լսել: Մարդուն պետք է զգալ: Ինչպես ինքը՝ Փարաջանովն է անում: Նա կինոյում կարողանում էր դա անել:

«Սայաթ-Նովա» (նա իր «Նռան գույնը» ֆիլմը միշտ այդպես էր կոչում եւ իր հեղինակային օրինակում պահպանել էր հենց «Սայաթ-Նովա» անվանումը) ստեղծագործությունում շատերի հետ նկարահանվել են նաեւ երկու մեծություն՝ բեմի վարպետ Սոֆիկո Ճիաուրելին եւ պլաստիկայի վարպետ Վիլեն Գալստյանը: Նրանց արվեստն, անշուշտ, անուրանալի է: Սակայն շատ ավելի ու գուցե միայն զգացվում է Փարաջանովը: «Հրաբխի պես պայթող, լավայի պես անցնող Փարաջանովը». նրա մասին այսպես են ասում շատ ու շատ արվեստաբաններ: Բայց այս բնորոշումը, իմ կարծիքով, սխալ է: Նա հեղափոխական չէր, նա չէր եկել ավերելու ու նորը ստեղծելու: Նա մեզ ներկայացնում է պարզապես մի ուրիշ աշխարհ, մեզ անծանոթ, բայց մեր խորքերում քնած, մեր երազների ու հեքիաթների մեջ ապրող աշխարհը, այնպիսի բաց, հզոր մի ուժ, որի մասին մենք՝ սովորական մահկանացուներս վախենում ենք խոսել, քանզի դեռ թույլ ենք, կոտրվող, որովհետեւ շատ ավելի հաճախ մենք վախենում ենք արտասանել «սեր», «գեղեցկություն» բառերը, որովհետեւ վախենում ենք մեր մեջ ապրող բնազդներից: Ու այսպես՝ տարեցտարի, դար առ դար, հազարամյակ առ հազարամյակ, մեր մեջ խտացնում ենք մեր վատ ու չար բնազդները, փոխանակ մաքրվենք դրանցից ու նախաեւայական Ադամի անարատ տեսքն ընդունենք, դառնանք այդ վիճակին: Մենք վախենում ենք դրանից: Երկրավոր խոսքը, երկրային ցանկություններն ու մարդկային պայմանականություններն այնքան են մեզ ապականել, որ եղեմական գոյությունը սառեցնում է մեզ:

Իսկ ահա 20-րդ դարում եղավ մի մարդ, որ մեզ ցույց տվեց հենց այս եղեմական վիճակը: Նրա համար ճապոնացի, ռուս, ֆրանսիացի, հայ հասկացողությունները գոյություն չունեին: Բայց նա բնավ կոսմոպոլիտ (աշխարհաքաղաքացի) չդարձավ: Նա եղավ հայ՝ ամեն ինչով ու հայ մշակույթը, հայ մտածողությունը, հայկական շեղ հեքիաթը պարգեց աշխարհին: Ավաղ, քիչ հասցրեց անել, որովհետեւ թույլ չտվեցին, ռեժիմը թույլ չտվեց, բռնակալական տեսությունը թույլ չտվեց: Ընդամենը ութ ֆիլմ արեց: Վերջինի՝ «Խոստովանանքի» նկարահանման ժամանակ (1989) միայն երկու օր կարողացավ նկարահանման հրապարակ ելնել: 1990 թ. հուլիսի 20-ին Սերգեյ Փարաջանովը մահացավ:

Գնաց Փարաջանովի նման երեւույթը («մարդ» բառն այս դեպքում շատ նեղ իմաստ ունի), գնաց ու չնկարեց իր ու մեր հաջորդ ծեսը՝ Էջմիածնի գանձերը: Անշուշտ, կծնվեն ռեժիսորներ, ովքեր կնկարեն այս գանձերը, բայց համոզված չեմ՝ 500 տարվա խաչի վրայով կկարողանա՞ն հոսեցնել իմ ու քո երազը, Մասիսից բերված Նոյյան տապանի կտորն այս նոր ռեժիսորների մոտ Բախի խորալների նման կհնչի՞, Էջմիածնի ճեմարանի նեղ ու երկար պատուհանից նայող դեռ անմորուք սանի հայացքում ես կտեսնե՞մ այն հզոր հավատը... Չգիտեմ...

Տա Աստված, որ մեզանից ինչ-որ մեկի մեջ ապրի Սերգեյ Փարաջանովի աչքը, որպեսզի այսօր նրա ծննդյան 75-րդ եւ մահվան 9-րդ տարում, մենք հույս ունենանք գանձեր տեսնելու, հոգեկան գանձեր: Նա մեզ թողեց հրաշալի մի հեքիաթ, բայց ավելին տարավ:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վաճառքի են հանվելու Մարտիրոս Սարյանի չորս կտավ եւ հայ անվանի այլ նկարիչների գործեր

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Առաջիկայում վաճառքի են հանվելու Մարտիրոս Սարյանի՝ գեղանկարչական չորս աշխատանք եւ հայ անվանի այլ նկարիչների գործեր, որոնք պահվում են Հայաստանի նկարիչների միության ֆոնդերում: Այս մասին տեղեկացրեց Հայաստանի նկարիչների միության նախագահ Կարեն Աղամյանը, ցույց տալով Սարյանի՝ 40-50-ական թվականներին վրձնած այդ գործերը: Մեծ վարպետի վրձնին պատկանող «Նոր փողոց Կիրովականում», «Արարատ», «Առաջին կանաչը» եւ «Թիվ. 6 սովխոզի բրիգադիր Հռիփսիմե Կնյազչյանը» ժամանակին գնվել են միության կողմից եւ տեղ գտել նրա պահոցներում: Սարյանի այդ կտավները եւ մյուս հայ նկարիչների գործերը (150 գեղանկար եւ մեկ տասնյակ քանդակ) փետրվարի 20-ին ներկայացվելու են հանրությանը, Հայաստանի նկարչի տանը բացվելիք «Սոցիալիստական ռեալիզմի շրջան. 1940-1990 թվականներ» ցուցահանդեսում:

Գրքեր Արցախի գրադարաններին

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մարտակերտում մանկական գրադարան հիմնելու նպատակով այնտեղ ուղարկվեց գրքերի առաջին խմբաքանակը: Գրադարանի հիմնադիրը «Կանչ» թերթի խմբագրությունն է, որտեղ եւ տարբեր կազմակերպություններ ու անհատներ բերում են իրենց նվիրատվությունները: Շատերն են սիրով արձագանքում մեր կոչին, ասաց թերթի խմբագիր Հմայակ Պետրոսյանը: Այսպես, 24 անուն գիրք նվիրել է երաժշտագետ Թամար Հովհաննիսյանը, որը խոստացել է դարձյալ նվիրատվություն կատարել, 32 գիրք՝ «Վիլյամ Սարոյան» համալսարանի դասախոս Արմեն Հակոբյանը, 100 անուն՝ «Շուշան» հրատարակչության տնօրեն Համլետ Հակոբյանը, 67 անուն՝ Երեւանի Թումանյանի անվան դպրոցի աշակերտ Արեգ Օհանյանը եւ ուրիշներ: Բացի այդ, մի քանի հազար կտոր գիրք ենք հավաքել Շուշիում մանկական գրադարան ստեղծելու համար, որը նույնպես կառաքենք Արցախ:

Եւս մի նոր կրթօջախ Ստեփանակերտում

Ստեփանակերտի հանրակրթական դպրոցներին ավելացավ եւս մեկը՝ 12-րդը: Մայրաքաղաքի Աջափնյակ կոչվող թաղամասի այս կրթօջախում դպրոցական առաջին զանգը հնչել էր 1994 թ.-ին, հրադադարի ստորագրումից հետո: Այն ժամանակ դպրոցը փայտաշեն մի տուն էր՝ 33 աշակերտներով: Պատերազմի հետեւանքով լրիվ ավերված նախկին դպրոցական շենքի վերակառուցման համար ԼՂՀ կառավարությունը տրամադրել էր 56 մլն դրամ, իսկ շինարարական աշխատանքներն իրականացրել է քաղաքաշինության նախարարության համաշինական թիվ 2 փակ ձեռնարկությունը: Փետրվարի 15-ին տեղի ունեցավ կրթօջախի հանդիսավոր բացումը: Արարողությանը մասնակցում էին Ստեփանակերտի քաղաքապետ Կարեն Բաբայանը, կրթության բնագավառի պատասխանատուներ: Դպրոցական շենքը նախատեսված է 480 հոգու համար: Առայժմ այստեղ սովորում են 73-ը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ ՍՓՅՈՒՌՔՈՒՄ

Ստ. Ալաջաջյան. «Անցյալը, որի մասին գրում եմ, իմ մանկիկն է»

«Անցյալը, որի մասին գրում եմ, իմ մանկիկն է: Իմ սերունդը եւ ես ապրել ենք նրա մեջ, ուստի այնտեղ ենք թողել մեր էությունից ինչ-որ բան, այդ բանը տարիների մի ամբողջ շարք է, կյանքի տարիներ, որոնք իմաստավորելու ո՛չ հավակնություն ունեմ, ո՛չ էլ լիիրավ իրավունք: Տարիների երկար մի ճամփա, որի եզրին լույսե խորան եւ ատրուշան կար: Ես միայն ուզում եմ ասել, որ ապրեցինք, տառապեցինք, բայց նաեւ արարեցինք»: Այսպիսի տողեր է գրել Կալիֆոռնիայում ապրող հայրենի արձակագիր Ստեփան Ալաջաջյանը Լոս Անջելեսում վերջերս լույս տեսած իր «Ճամբեզրի վրա» հատորի առաջաբանում: 260 էջից բաղկացած հատորում, ըստ Կանադայում հրատարակվող «Ապագայ» ազգային, մշակութային եւ հասարակական շաբաթաթերթի լրատվության, հեղինակը ընդգծել է զանազան հուշեր, որոնք տարբերակվում են այբբենական կարգի թվագրումով:

«Եղեգները չխոնարհվեցին» վեպի հեղինակը իր ծննդավայր Հալեպում եղել է «Ուսումնասիրաց» դպրոցի աշակերտ, այնուհետեւ՝ «Ալեփո» քոլեջի եւ Բեյրութի ամերիկյան համալսարանի ուսանող: Երեւանում ավարտել է պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի լեզվի, հոգեբանության եւ տրամաբանության բաժինը, իսկ Մոսկվայում՝ երկամյա գրական բարձրագույն դասընթացները: Հայաստանում լույս տեսած նրա գործերը քանիցս վերահրատարակվել են եւ արժանացել թարգմանությունների:

Հ. Օ.

Պուշկինյան փառատոնի բացումը

Ռուս մեծ բանաստեղծ Ալեքսանդր Պուշկինի ծննդյան 200-ամյակին նվիրված փառատոնը բացվեց արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի եւ համագործակցության հայկական ընկերությունում: Կազմակերպիչն էր «Հայաստան-Ռուսաստան» ընկերությունը:

Ընկերության նախագահ Վլադիմիր Գրիգորյանը բացման խոսքում նշեց, որ փառատոնի անդրանիկ միջոցառումը «Ռուս պոետները՝ Պուշկինին» խորագիրն ունի:

Այնուհետեւ բանախոսն անդրադարձավ հայ գրականության վրա Ալեքսանդր Պուշկինի ստեղծագործության ազդեցությանը, հայերեն թարգմանություններին:

Ասմունքող Աննա Միքայելյանը, Երեւանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական թատրոնի դերասաններ Արամ Կարախանյանը եւ Վյաչեսլավ Դյաչենկոն արտասանեցին Ալեքսանդր Բլոկի, Վլադիմիր Մայակովսկու, Սերգեյ Եսենինի, Աննա Ախմատովայի բանաստեղծությունները՝ նվիրված Ալեքսանդր Պուշկինին:

Բանաստեղծի ծննդյան 200-ամյակին նվիրված հանդիսությանը ներկա էին Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպան Անատոլի Դրյուկովը, նրա կինը՝ տիկին Գալինա Դրյուկովան, Ռուսաստանի դեսպանության աշխատակիցներ:

Ընկերության ցուցասրահում բացվել էր «Հայաստան-Ռուսաստան» ընկերության անդամ Նինա Վասիլեւայի գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը՝ նվիրված նշանակալի հոբելյանին:

ՀՐԱՉՅԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԳԼԵՆԴԵՅԼ

Դասախոսություն Արեւելյան Եվրոպայի հայկական գաղութների մասին

Կանադայում լույս տեսնող ՌԱԿ «Ապագայ» շաբաթաթերթը հաղորդում է, որ Գլենդեյլի «Չեւի Չեյս Քլաբ» ակումբի դահլիճում ՀԲԸՄ-ի «Հայ կին» կազմակերպության նախաձեռնությամբ վերջերս տեղի է ունեցել ուշագրավ դասախոսություն, որի ընթացքում Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության «AGBU» անգլիատառ պարբերականի խմբագիր Դավիթ Զենյանը հետաքրքիր տեղեկություններ է ներկայացրել Արեւելյան Եվրոպայի, ինչպես նաեւ Հյուսիսային Կովկասի եւ Ուզբեկստանի հայկական գաղութների մասին՝ ականատեսի իր վկայությունները համեմելով վիճակագրական տվյալներով եւ եզակի դրվագներով: Խիստ շահեկան այս դասախոսության ժամանակ ներկաները տեղեկացել են, որ Մոլդովայում Գրիգորիոպոլիս քաղաքը հիմնված է եղել հայերի կողմից 1790 թ.-ին Եկատերինա կայսրուհու հրամանով, որ մոտ 50 տարի շարունակ այդ քաղաքի խորհրդանիշն է եղել Արարատ լեռը, որը հետագայում փոխվել է: Սակայն վերջերս որոշում է ընդունվել քաղաքին վերադարձնել իր նախկին խորհրդանիշը: Ներկաները նաեւ տեղեկացել են, որ Հունգարիայի Վիսբրեյ քաղաքի կենտրոնական հրապարակը կոչվում է Արարատ: Այնտեղ է գտնվում զույգ Մասիսները պատկերող մի կոթող, որի վրա հանգչում է Նոյի տապանը: Քաղաքի գերեզմանատանն են թաղված Երկրորդ աշխարհամարտում զոհված հազարավոր հայեր: Վերջերս տեղի հայկական համայնքի ջանքերով բոլոր տապանաքարերի վրա արված ռուսերեն արձանագրությունները փոխվել են հայերենի:

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Ծաղկաձորի մարզաբազայի այսօրն ու վաղը

Բարձր. Ծաղկունյաց լեռների լանջին Ծաղկաձորի մարզաբազան է։ Այս ինքնաշխատ մարզահամալիրը լավ օրեր շատ է տեսել, իսկ ինչպիսի՞ն է վիճակն այժմ, ինչպիսի՞ն կլինի նրա ապագան։ Այդ մասին է մեր զրույցը «Ծաղկաձորի մարզաբազա» ՓԲԸ-ի գործադիր տնօրեն Մխիթար Հարությունյանի հետ։

– Պարոն տնօրեն, մեր զրույցը գուցե մի քիչ հեռվից սկսենք։

– Դժվար է ասել, թե իր գոյության ավելի քան 30 տարիների ընթացքում Ծաղկաձորի մարզաբազան քանի երկրների քանի մարզիկներ է ընդունել։ Իր ստեղծման առաջին իսկ օրից այն դարձել է ԽՍՀՄ-ի գլխավոր օլիմպիական մարզաբազան։ Այստեղ իրենց ուսումնամարզական հավաքներն են անցկացրել տասնյակ երկրների բազմաթիվ թիմեր։ Իհարկե, այդ տարիներին Ծաղկաձորում են մարզվել, կարեւորագույն մրցումներին նախապատրաստվել նաեւ Հայաստանի մարզիկները։ Վերջին մի քանի տարիների ընթացքում մարզաբազան մի տեսակ խամրել էր, տեսքից ընկել, այստեղ չկար նախկին աշխույժը։ Պարզ էր, որ այդպես շարունակվել չէր կարող, մարզաբազան շտեղին է պետք։

– Վիճակը շտկելու համար ի՞նչ քայլեր եք կատարել։

– Նախ ասեմ, որ մարզաբազայում աշխատում եմ մեկուկես տարուց ավելի, գործադիր տնօրեն եմ 1998-ի հուլիսից։ Վերջին շրջանում վերանորոգման լուրջ աշխատանքներ ենք կատարել։ Հյուրանոցային համալիրից առաջին հերթին կարգի ենք բերել թիվ 1 մասնաշենքը։ Այժմ նրա յուրաքանչյուր հարկում պակասել է համարների քանակը (18), փոխարենը դրանք ավելի հարմարավետ են դարձել։ Անցյալ տարվա վերջին օրերին ավարտեցինք ճաշարանի վերանորոգման աշխատանքը։ Այժմ նոր տեսք ստացած սրահը կարող է միաժամանակ 170-180 հոգի ընդունել։ Քանի որ հնարավորություն չունեինք բոլոր մարզասրահներն անհրաժեշտ մակարդակի բերել, մեր ուժերն ու միջոցները կենտրոնացրեցինք առաջին մարզադահլիճի վրա։ Այժմ այստեղ կարող են միաժամանակ մի քանի մարզաձեւերի ներկայացուցիչներ պարապմունքներ անցկացնել։ Իհարկե, չենք հրաժարվել նաեւ մյուս մարզադահլիճները, մարզադաշտը, մարզագույքն արդիականացնելու մտքից։

– Իսկ ի՞նչ միջոցներով եք մտադիր իրականացնել ձեր նպատակները։

– Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի, սպորտսվարչության վերաբերմունքը հույժ է ներշնչում, որ որոշակի օգնություն կստանանք։ Մեր մարզաբազայով հետաքրքրվում է նաեւ Միջազգային օլիմպիական կոմիտեն, անցյալ տարի Ծաղկաձոր այցելեց նրա ներկայացուցիչը։ Հուսով եմ, որ ՄՕԿ-ը ֆինանսական միջոցներ կտրամադրի։ Իհարկե, գումարներ կստանանք նաեւ մարզաձեւերի ֆեդերացիաների հետ պայմանագրեր կնքելու միջոցով։

– Այս տարի այցելուներ շա՞տ եք ունեցել։

– Մեզ համար շատ ծանրաբեռնված ամիս էր հունվարը։ Միաժամանակ ուսումնամարզական հավաք էին անցկացնում հանրապետության ծանրամարտի, հունահռոմեական եւ ազատ ոճերի ըմբշամարտի, բռնցքամարտի հավաքականները, ֆուտբոլի մինչեւ 16 տարեկանների հավաքականը, Հայաստանի առաջնության բարձրագույն խմբի երեք թիմեր։ Բավական է ասել, որ մարզաբազան այդ օրերին միաժամանակ ավելի քան 300 հոգու էր սպասարկում։ Ուրախ եմ, որ մեր աշխատողներն իրենց գործը լավ կատարեցին։ Դրանից հետո եւս տարբեր թիմերի ենք ընդունել, եւ գիտեմ, որ Ծաղկաձորում հավաքներ անցկացնելու ցանկություն շատերն ունեն։ Ավելի քան 1900 մ բարձրության վրա գտնվող մեր մարզահամալիրը մարզումային պարապմունքներ անցկացնելու հիանալի հնարավորություններ է ընձեռում, այն պարզապես բացառիկ կառույց է։

– Պրն Հարությունյան, Ձեզ, որպես այս հիանալի մարզակառույցի տնօրենի, ի՞նչն է ավելի շատ անհանգստացնում։

– Գիտեք, ինձ հուզում է եւ մարզադաշտի, եւ մարզադահլիճների, եւ գույքի վիճակը։ Իսկ մի՞թե պակաս կարեւոր է, թե ինչպիսի վիճակում են հյուրանոցային համալիրը, ճաշարանը։ Շատ եմ կարեւորում նաեւ սպասարկող անձնակազմի որակյալ աշխատանքը։ Ուրախությամբ պետք է ասեմ, որ հավաքներ անցկացրած բոլոր թիմերը գոհ են մնացել մեր աշխատողներից, նրանց սպասարկման մակարդակից։ Իհարկե, այստեղ եւս մենք անելիքներ շատ ունենք։ Ինձ շատ են օգնում տեղակալներս, եւ առաջին հերթին պետք է նշեմ մարզակառույցների գծով փոխտնօրեն Հրաչ Գեւորգյանի անունը։ Կարող եմ ասել, որ մեզ հաջողվել է համերաշխ, գործունյա աշխատախումբ ստեղծել։

Հարցազրույցը վարեց
ՌԱԶՄԻԿ ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Մեկնարկը՝ այսօր

Հունվարի 18-28-ը Ավստրիայի Ռամզաու քաղաքի մերձակայքում կանցկացվի դահուկային սպորտի աշխարհի հերթական առաջնությունը։ Այդ կարեւոր ստուգատեսին առաջին անգամ կմասնակցեն նաեւ Հայաստանի երեք դահուկորդներ՝ Հակոբ Մանուկյանը (Հրազդան), Արտյոմ Մխիթարյանը (Վանաձոր) եւ Խորեն Ներսիսյանը (Գյումրի)։ Ինչպես նշեց ՀՀ սպորտսվարչության գլխավոր մասնագետ Ալֆրեդ Վարդանյանը, մեր դահուկորդները խոշոր մրցումների փորձ չունեն եւ նրանցից հաջողություններ չեն սպասվում։ Իսկ աշխարհի առաջնությունը, անշուշտ, մեծապես կնպաստի նրանց վարպետության բարձրացմանը։

Ավստրիական մեկ այլ քաղաքում՝ Զեեֆելդում անցկացվեց աշխարհի գավաթի խաղարկության հերթական փուլը։ Կանանց 5 կմ մրցապայքարում առաջին եւ երկրորդ տեղերը գրավեցին Ռուսաստանի ներկայացուցիչներ Նինա Գավրիլյուկը եւ Անֆիսա Ռեզցովան, իսկ երրորդ մրցանակակիր դարձավ իտալուհի Ստեֆանիա Բելմոնդոն։ Տղամարդկանց 10 կմ վազքի մրցումներում հաղթեց ֆինն Միկա Մյուլյուլան։ Երկրորդ տեղը գրավեց Միխայիլ Բոտվինովը (Ավստրիա), երրորդը՝ Յուրի Իսոմեսյան (Ֆինլանդիա)։

Կրճատ ծրագրով

Համարյա մեկշաբաթյա ուշացումով ֆիննական Կոնտիոլահթի քաղաքում վերջապես անցկացվեց բիաթլոնի աշխարհի հերթական 35-րդ առաջնությունը։ Ուշ սկսելու պատճառը շատ ցուրտ եղանակն էր։ Մի քանի օր շարունակ ջերմաչափը -30-32 աստիճան էր ցույց տալիս, իսկ նման մրցումներ կարելի է անցկացնել -20-ից ոչ ցածր ջերմաստիճանի դեպքում։

Քանի որ առաջնությունը 6-ի փոխարեն 3 օրում անցկացվեց, կրճատվեց նաեւ մրցումների ծրագիրը։ Մարզիկները հաղթողներին որոշեցին ընդամենը 6 մրցաձեւում։ Ահա թե ովքեր դարձան հաղթողներ. կանայք- 7,5 կմ անհատական վազք Մարտինա Ցելներ (Գերմանիա), 10 կմ հետապնդումով վազք Օլենա Զուբրիլովա (Ուկրաինա), 4x7,5 կմ փոխանցումավազք Գերմանիա, տղամարդիկ- 10 կմ անհատական վազք Ֆրանկ Լուկ (Գերմանիա), 12,5 կմ հետապնդումով վազք Ռիկո Գրոս (Գերմանիա), 4x12,5 կմ փոխանցումավազք Բելառուս։

Կոնտիոլահթիում առավել հաջող հանդես եկան Գերմանիայի «կրակոտ դահուկորդները», որոնք նվաճեցին 4 ոսկե, 1 արծաթե եւ 2 բրոնզե մեդալներ։

ԼԵՌՆԱԴԱՀՈՒԿԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏ

Վերջին օրվա անակնկալները

ԱՄՆ-ի Կոլորադո նահանգի Վեյլ եւ Բիվերկրիկ բնակավայրերի մրցուղիներում անցկացվեց լեռնադահուկային սպորտի աշխարհի առաջնությունը։

Ինչպես եւ սպասվում էր, առավել հաջող հանդես եկան մարզաձեւի առաջատարները՝ Ավստրիայի եւ Նորվեգիայի մարզիկները։ Ավստրիացի Մայերը հաղթող դարձավ 3 մրցաձեւում, նրա հայրենակցուհի Ալեքսանդրա Մայսնիցերը՝ 2-ում։ Ամենից շատ մեդալ նվաճեց աշխարհի գավաթի խաղարկության առաջատար Լասսե Կյուսը (Նորվեգիա). նա իր պարգեւների հարուստ հավաքածուն հարստացրեց 2 ոսկե եւ 3 արծաթե մեդալներով։

Աշխարհի առաջնության ամենախոշոր անակնկալները գրանցվեցին վերջին օրը։ Հատուկ դղորդավայրէջքի մրցումներում չեմպիոնի ոսկե մեդալը նվաճեց 21-ամյա ֆինն Կալլե Պալանդերը։ Սա Ֆինլանդիայի ներկայացուցչի առաջին մեդալն է աշխարհի առաջնություններում։ Պալանդերն իրենից ետ թողեց նորվեգացի Լասսե Կյուսին եւ ավստրիացի Քրիստիան Մեյերին։ Կանանց նույն մրցաձեւում հաղթեց Զալլի Ստեգալը (Ավստրալիա)։ Մինչ այդ հարավային կիսագնդի ներկայացուցիչներից ոչ մեկը ոսկե մեդալ չէր նվաճել աշխարհի առաջնություններում։

Կոլորադոյում հանդես եկան նաեւ Հայաստանի չորս լեռնադահուկորդներ, որոնք բոլորն էլ Ծաղկաձորից են՝ Արսեն, Մելքոն, Արթուր եւ Վիգեն Հարությունյանները։ Մեր մարզիկները ցածր տեղեր գրավեցին՝ աշխարհի առաջնությունում։

ՖՈՒՏԲՈԼ

Կիեւի «Դինամոն»՝ Ֆիգարոյի դերում

Իրոք, հայտնի հերոսի դերում էր հայտնվել եվրոպական ուժեղագույն ակումբներից մեկը։ Թիմը, երկու մասի բաժանված, նույն օրերին պայքարեց տարբեր ճակատներում։

«Դինամոյի» հիմնական կազմը Միլանում մրցեց համանուն թիմի հետ։ Նշանավոր «Սան Սիրո» մարզադաշտում ծավալվեց բավականին գրավիչ պայքար, որն ավարտվեց ուկրաինացի ֆուտբոլիստների հաղթանակով՝ 2-1։ Հաշիվը բացեց կիեւցի Խացկեւիչը (11-րդ րոպեին), միլանցի Յանկուլովսկին հավասարեցրեց այն (24'), իսկ խաղի վերջին րոպեին Կալաձեն 18 մետրից կատարած տուգանային հիանալի հարվածով հաղթանակ բերեց դինամոյականներին։

Վրացի լեգեոնականը աչքի ընկավ նաեւ հաջորդ օրը, երբ «Դինամոն» հանդիպեց Իտալիայի առաջնության «Բ» խմբում հանդես եկող «Մոնցա» թիմի հետ։ Այստեղ հաշիվը բացեցին դաշտի տերերը, իսկ Կախի Կալաձեն, կրկին տուգանային հարվածով, ոչ-ոքի պարգեւեց իր թիմին։

«Դինամոյի» երկրորդ կազմը հանդես եկավ Ժնեւում անցկացված միջազգային մրցումներում՝ «Թագավորների գավաթի» խաղարկությունում։ Մրցաշարին, որն ընթացավ «Վերնետ» մարզահամալիրի 60x40 մ չափի արհեստական ծածկ ունեցող խաղադաշտում, մասնակցեցին չորս թիմեր։ Առաջին կիսաեզրափակիչում պորտուգալական «Պորտոն» 6-5 հաշվով հաղթեց ֆրանսիական «Մարսելին»։ Մյուսում շվեյցարական «Սերվետը», որն իր կազմում լրացուցիչ ընդգրկել էր հանրահայտ ֆրանսիացի Ժան-Պիեռ Պապենին, 3-2 հաշվով պարտության մատնեց «Դինամոյին»։

Շատ համառ պայքարում անցավ պատվավոր մրցանակի համար վճռական հանդիպումը «Սերվետի» եւ «Պորտոյի» միջեւ։ Խաղն ավարտվեց 5-5 հաշվով, իսկ լրացուցիչ նշանակված 11-մետրանոց հարվածները հաջողություն բերեցին շվեյցարացիներին։ Այսպիսով, «Սերվետը» չորրորդ անգամ նվաճեց գավաթը։ Երրորդ տեղի համար հանդիպման ժամանակ կիեւցիները վստահ առավելության հասան «Պորտոյի» նկատմամբ՝ հաղթելով 6-2 հաշվով։ Նշենք, որ «Դինամոն» 1998 թ.-ին նվաճել էր «Թագավորների գավաթը», սակայն այս մրցաշարին չէր մասնակցում անցյալ տարվա կազմի եւ ոչ մի ֆուտբոլիստ։

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Այդահո։ 2. Օսման։ 3. Ատինա։ 4. «Անտուան»։ 6. Զինվոր։ 11. «Սանֆրեդ»։ 12. Կաղնի։ 13. Հոմանիշ։ 14. Դեմի Մուր։ 15. Շիագու։ 16. Ծագոտ։ 20. Տայվան։ 22. Ռոստան։ 24. Մենթոլ։ 25. Կաֆկա։ 26. Նովել։

Հորիզոնական

5. Բյոռնս։ 7. Պարանա։ 8. Մանիանի։ 9. Նիրվանա։ 10. Մոմիկ։ 13. Հուդիթ։ 15. Շերիֆ։ 17. Օֆելյա։ 18. Գրանիտ։ 19. Ուրտիս։ 21. Մոդալ։ 23. Շիրմա։ 25. Կլայզեն։ 27. Ֆիլատով։ 28. Մարշակ։ 29. Եգոռոս։

ԽԱՉԲԱՌ

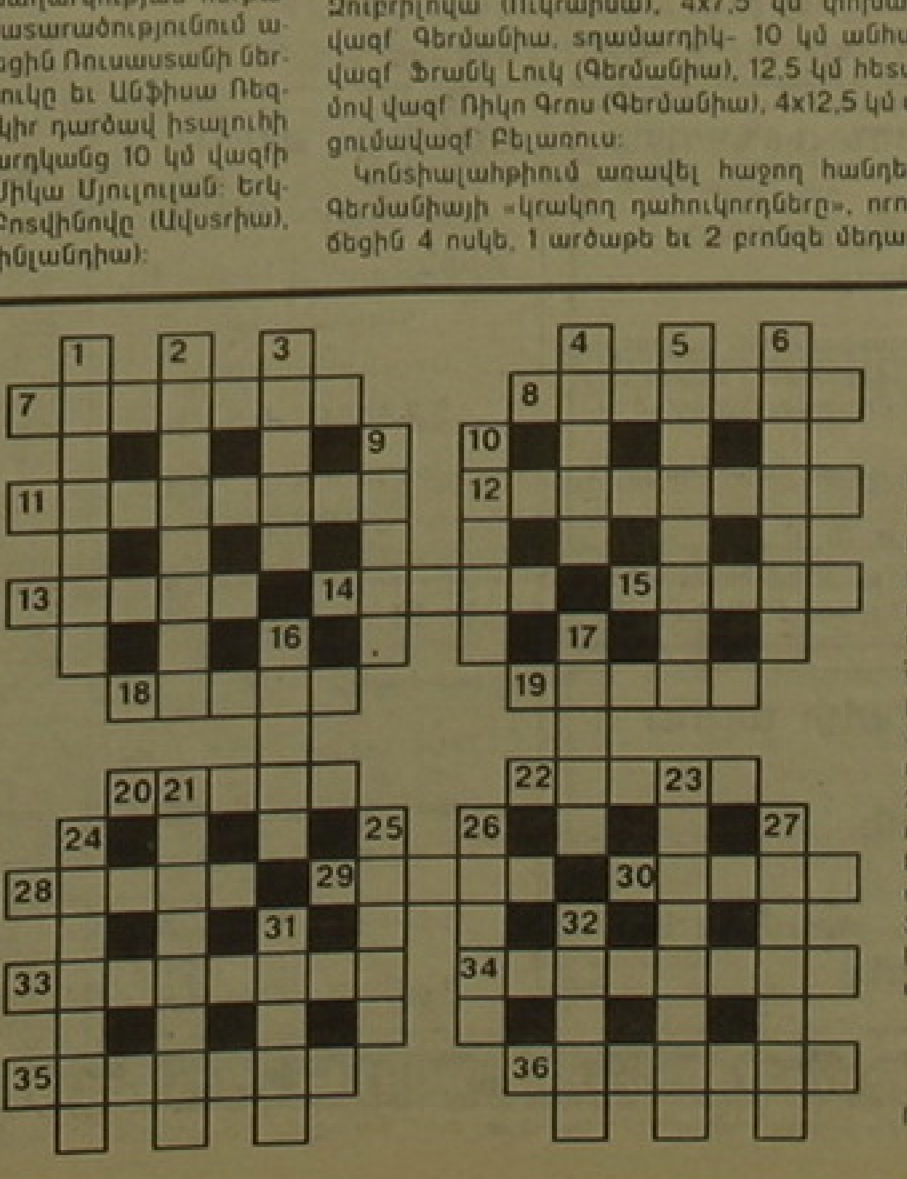

Ուղղահայաց

1. Խորհրդային բանակի ռազմածովային նավատորմի հայ փոխծովակալ։ 2. Ռուս բանաստեղծուհի, թարգմանիչ։ 3. Համեմունք։ 4. Բակլազգիների ընտանիքի բույս։ 5. Աշխատանքում հմտացած անձ։ 6. Խեժանյութ, որը պատրաստում են մեղուները։ 9. Հայ աշուղ։ 10. Ոտքիկական սարք։ 16. Ձղածգությամբ ընթացող ճյարդային հիվանդություն։ 17. Տանջալից կյանք, դժոխք։ 21. Աշխարհահռչակ շվեդ ֆիզիկոս։ 23. Կյանքի վերջին շրջանում լսողությունը կորցրած գերմանացի կոմպոզիտոր։ 24. Թխվածքի տեսակ։ 25. Աշնանային բույս, որի ծյուղը նաեւ հաղթանակի, պատվի, փառքի խորհրդանիշ է։ 26. Օրվա պահ։ 27. Հնգամարտի հայաստանցի աշխարհի չեմպիոն։ 31. Ֆրանսիացի ճարտարապետ, որը կառուցել է Լուվր թագավորական պալատը։ 32. Զկնատեսակ։

Հորիզոնական

7. Այլի սուր վարակիչ հիվանդություն։ 8. Թատրոն Մոսկվայում։ 11. Իտալացի աշխարհահռչակ ջութակահար, կոմպոզիտոր։ 12. Խորհրդային կին դիվանագետ, աշխարհում առաջին կին դեսպանը։ 13. Համակարգ, որը ճշտությամբ վերարտադրում է մարդու ֆիզիկական եւ բանական գործողությունները։ 14. Հովհ. Թումանյանի հերոսներից։ 15. Վիշտ ունեցող։ 18. Քաղաք Շվեյցարիայում, ուր վերջերս կայացավ համաշխարհային տնտեսական ֆորում։ 19. Հունական այբուբենի տառի անվանում։ 20. Սուրբ գիրք։ 22. Շոկոլադե սալիկի տեսակ։ 28. Հնդկաստանի պետական լեզուն։ 29. Արեւելյան պոեզիայում տարածված բանաստեղծական ձեւ։ 30. Անմահությունն բնազավառի աշխատող։ 33. Երաժշտական ստեղնավոր գործիք։ 34. Միստիկ ժանրի երաժշտական ստեղծագործություն, որն իր զարգացմամբ պարտական է Բախին, Հենդելին։ 35. Ռուս դերասան, երգիչ-երգահան։ 36. Գերմանացի բժիշկ, որն առաջինն է նկարագրել վահանաձեւ գեղձում հորմոնների արտադրության հետ կապված խանգարումները եւ դրա հետեւանքները։

Կազմեց Ա. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԾՐԱԳԻՐ

Ինչպե՞ս բաժանել Քըրքորյանի փողերը

Հույս կա, որ եկող շաբաթ Լինսի հիմնադրամի առաջին վարկային գումարները վերջապես կմտնեն Հայաստան

Դեռեւս անցյալ տարվա հոկտեմբերին տեղեկացվել էր, որ ամերիկահայ բարերար Քըրք Քըրքորյանի կողմից Հայաստանին տրամադրված 100 մլն դոլարի առաջին տրանշը փոքր ու միջին ձեռնարկությունների զարգացմանն ուղղված 10 մլն-ն արդեն ճանապարհին է: Ըստ որում կառավարության հավաստիացմամբ, մինչեւ տարեվերջ սկսվելու էր Լինսի հիմնադրամի վարկային ծրագրի իրականացումը: Մոտ երկու ամիս ուշացումով, սակայն հույս կա, որ այս շաբաթվա վերջին, հնարավոր է, հաստատվեն առաջին բիզնես ծրագրերը եւ մյուս շաբաթ արդեն ստացվեն առաջին գումարները:

Թերեւս, այլի առաջ ունենալով Համաշխարհային բանկի կողմից ՀՀ մասնավոր ձեռնարկությունների զարգացմանը նպատակաուղղված 14 մլն դոլարի վարկային ծրագրի իրականացման ժամկետների եւ մեխանիզմների շուրջ եղած քննադատությունները, այս դեպքում կառավարությունը կարծես թե առավել հետեւողական է նախապատրաստվում ծրագրի արդյունավետ իրագործմանը: Ստեղծվել է Լինսի վարկային միջոցների արդյունավետ կառավարման կառավարական հանձնաժողով, որի խնդիրը, նախագահի՝ ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի փոխնախարար Մովսես Չավարյանի խոսքերով, Լինսի փողերը վերցնելն ու բաժանելը չի լինելու: Ըստ որում՝ ինքը հանձնաժողովն է սահմանափակել իր հնարավորությունները, հասկանալով, որ «չի կարելի ֆինանսական մեխանիզմների մեջ դնել ինչ-որ անհարկի վարչարարություն», քանի որ դա բերում է գումարների կորուստներ: Դատելով պրն Չավարյանի մեկնաբանություններից, այս դեպքում հանձնաժողովի վարչարարությունը պետք է սահմանափակվի միայն մի քանի կարեւոր խնդիրներում՝ պետք է օգնի արտադրողներին ու բանկերին, համարժեք ծրագրերից ընտրի այնպիսիները, որոնք կարող են հավանության արժանանալ հիմնադրամի կողմից, բիզնես ծրագրերի կազմման հարցում ձեռնարկություններին տա տեխնիկական աջակցություն: Ըստ Մ. Չավարյանի, առավելությունը կտրվի այն ծրագրերին, որոնք ենթադրում են, որ հիմնական ֆինանսական միջոցները կմնան Հայաստանում, նաեւ՝ ավելի մեծ աշխատուժի ներգրավում արտադրության մեջ: Վարկերը կտրամադրվեն միմիայն մասնավոր ձեռնարկություններին, պետականներին ուղղակի արգելվում է վարկ տալը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկառուի բիզնես ծրագիրը հիմնված է որեւէ պետական ձեռնարկության հնարավորությունները օգտագործելու վրա:

Այս ծրագիրը ե՞ւս բանկերի զարգացման համար

Տեղեկացնենք սակայն, որ վարկերի բաշխման մեխանիզմի առավել մանրամասն քննությունը, սակայն, ցույց է տալիս, որ այս վարկային ծրագիրը գրեթե չի տարբերվում նախորդներից: Դարձյալ վարկի ամբողջ ռիսկը դրվելու է բանկերի վրա, բիզնես-պլանի վերջնական հաստատումը եւս նրանց վրա է, բայց այս դեպքում, ըստ պրն Չավարյանի, եթե հանկարծ բանկերը սուբյեկտիվ պատճառներով չհաստատեն բիզնես ծրագրերը, «հանձնաժողովը կհավաքի բանկերին ու կխաղաղի» (?):

Հիշեցնենք, Լինսի հիմնադրամը բանկերին գումարները տալիս է 0 տոկոսադրույքով, իսկ վերջիններս ձեռնարկություններին՝ մինչեւ 15 տոկոս տարեկան տոկոսադրույքով եւ երեք տարի ժամկետով: Վարկի նվազագույն չափը 100 հազ. դոլար է: Արդեն հաստատվել են այն հինգ առեւտրային բանկերի անունները՝ «Հայագրոբանկ», «Անելիք» «Միավորված բանկ», Հայէկոնոմբանկ եւ «Լենդ», որոնք կիրականացնեն ծրագիրը: Փաստորեն, դրանցից 4-ն արդեն ընդգրկված են ՀԲ վերոհիշյալ ծրագրում եւ մասնագիտացել են միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից էժան վարկային միջոցներ վերցնելու եւ սեփական տոկոսադրույքները ավելացնելով բաշխելու մեջ: Թե որքանո՞վ կբացառվի սուբյեկտիվիզմը բանկերի կողմից, կամ ի՞նչ մեխանիզմներ կգործեն այս դեպքում (հիշեցնենք, որ ՀԲ վարկային ծրագրի դեպքում գործարարներն ու ձեռնարկատերերը բողոքում էին վարկերի տրամադրման բարդացված մեխանիզմներից ու բանկերին տրված անսահմանափակ իրավունքներից), դժվար է դրական կանխատեսումներ անել: Հենց նույն հանձնաժողովի նախագահի խոստովանությամբ, այսօրվա դրությամբ չկան վարկային ծրագրեր իրականացնելու համար համապատասխան մեխանիզմներ, օրենսդրական դաշտ եւ էլի շատ բաներ, մասնավորապես՝ բանկերի տեխնիկական աջակցության հնարավորությունները՝ բիզնես ծրագրերի կազմման դեպքում, գրավի մեխանիզմը: Տնտեսվարողներն էլ իրենց հերթին հնարավորություն չունեն հաշվարկել եւ պատրաստել այնպիսի ծրագրեր, որոնք ենթադրում են նորմալ բիզնես: Բիզնես ծրագրի պատրաստման այսօրվա շուկայական գինը Հայաստանում 400-500 դոլար է, այդ ծրագրերն էլ հաճախ մերժվում են՝ փաստի առջեւ կանգնեցնելով վարկ ստանալու համար ամիսներ ու միջոցներ կորցրած տնտեսվարողին:

Այս ամենից հետո մնում է միայն ավելացնել, որ երեկ ֆինէկոնոմնախի կողմից տարածվել էր մի հայտարարություն վարկառու ձեռնարկություններին ներկայացվող պահանջների վերաբերյալ, ըստ որի ստացվում է, որ յուրաքանչյուր վարկառու պետք է ներկայացնի մի ամբողջ ստվար փաթեթ փաստաթղթեր՝ տարբեր գերատեսչություններից ու մարմիններից, եւ դա էլ դեռ քիչ է, ըստ հայտարարության վերջին՝ 10-րդ կետի, «լրացուցիչ այլ փաստաթղթեր, որոնք կարող են ժամանակ առ ժամանակ պահանջվել հանձնաժողովի եւ Լինսի կողմից»: Կարճ ասած՝ մի երկարաբարակ գլխացավանք, որի մեջ դժվար թե այսօր մեկի որեւէ տնտեսվարող կամ գործարար՝ առանց նախօրոք իմանալու իր հաջողության հավանականությունը... Եվ ուրեմն, ինչպե՞ս բաժանել Քըրքորյանի փողերը, այս է ամբողջ խնդիրը:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

ARMENTEL

«Արմենտել»
հայտարարում է մրցույթ

Ձեռնարկության գործունեության համար անհրաժեշտ գրենական պիտույքներ եւ գրասենյակային իրեր ձեռք բերելու նպատակով հայտարարվում է տենդեր (մրցույթ):

Հետաքրքրվող կազմակերպությունները կարող են դիմել «Արմենտել» ՀՁ՝ մրցութային հանձնաժողովին (Երեւան, Սիարոնյան 2, գործադիր գլխավոր տնօրենի տեղակալի ընդունարան):

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

GT GRAND Tobacco

ՀԱՅ-ԿԱՆԱԴԱԿԱՆ «ԳՐԱՆԴ-ՏՈԲԱԿՈ»

ՀԱՄԱՏԵՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

հրավիրում է

հանրապետության ծխախոտ աճեցնողներին

մասնակցելու փետրվարի 20-ին, ժամը 13-ին կայանալիք ծխախոտ աճեցնողների հերթական հավաքին:

Հավաքը նվիրված է 1999-2000 թթ. ծխախոտի ցանքի նախապատրաստական աշխատանքների կազմակերպմանը:

Հասցեն՝ Երեւան, Տյուլենինի 22

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 44-34-60:

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԲՀԻՕՀՀՄ Հայաստանի քաղաքացիների համար հայտարարում է 1999-2000 ուսումնական տարվա Սորոսի հավելյալ շնորհի մրցույթ:

Դիմողները պետք է լինեն՝

ա) Սոցիալական եւ հումանիտար գիտությունների կամ արվեստի/ գեղարվեստի բնագավառներում մագիստրոսի կամ դոկտորական ծրագրերի ուսանողներ,

բ) Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի, նախկին Խորհրդային Միության կամ Մոնղոլիայի ճանաչում ունեցող համալսարանների ուսանողներ:

Գնչուների, փախստականների, բռնի գաղթականների եւ ապաստարան փնտրողների համար նախատեսված է հատուկ շնորհ:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1999 թ. ապրիլի 15-ը:

Դիմումների եւ լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել Անահիտա Ալլախվերդյանին (Երեւան, Այգեձորի 53 բ. հեռ. 272119, 271713):

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«Գեղագիր» ՍՊԸ-ն, գրանցված Արաբկիրի տարածքում:

Գրանցման թիվ 2641100518

Վկայականի թիվ 005209

KalTrade (Swiss),S.A

Armenia Division

Առաջարկում ենք բարձր որակի ալյուր՝ "Harvest"

1 կգ - 132 դրամ:

Երեւան, Մոսկովյան 24-6, հեռ./ֆաքս 524 343, 526 444

ԿՈՐԵԼ Է

Արսեն Սուրենի Եդիգարյանի 073757 համարի աշխատանքային գրքույկը... տրված 1992 թվականին, Երեւանի թիվ 32 միջնակարգ դպրոցից:

Համարել անվավեր:

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

18 փետրվար

ՀՀ

9.05 Հեռուստասերիալ «Կապիտան Թենքեշ» (8-րդ սերիա)
9.30 Մուլտսերիալ «80 օր աշխարհի շուրջը»
10.00 Հայլուր
10.20 Գ/Ֆ «Սուինի-2»
12.10 Մանկական տաղ
12.25 «02»
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 Հեռուստասերիալ «Կապիտան Թենքեշ» (9-րդ սերիա)
17.45 Մուլտֆիլմներ «Չախոռ Փանոսը», «Կիկոսը»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
19.00 Խոսքը տաղում
19.15 Հինգշաբթի
20.00 Հայլուր
20.30 1 լուր
20.45 Առանց պայմանականության
21.15 Կարճամետրաժ կինոնկար «Տերն ու ծառան»
21.35 Գ/Ֆ «Սիանչեի դարաշրջան»
23.15 Ուշ երեկոյան
00.00 Հայլուր

ԱՐՄԵՆԻԱ

10.30 Օրը (կրկնություն)
11.30 Հեռուստախոհանոց
11.45, 12.35, 14.35 TV խանութ
11.55, 18.40 Նորաձեւություն
12.15 Կենդանի աշխարհ
12.45 Գեղարվեստական ֆիլմ
14.55, 18.05 Մուլտֆիլմ
15.45 Գեղարվեստական ֆիլմ
17.35 Համերգ
18.00, 18.30, 19.00 Մինչ ժամը
18.10 Զրույցներ դասական երաժշտության շուրջ
19.05 Հացի խնդիր
19.30 Ժամը
20.00 Գեղարվեստական ֆիլմ
22.10 Հայացք
23.00 Օրը
23.40 Գեղարվեստական ֆիլմ

Ա1+

09.00 Տոմար, ավարտին գ/ֆ «Լեդի Բոս»
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.45 Ընտանեկան ֆիլմ «Դոկտոր Ջեքիլի եւ միստեր Հայդ»
21.15 Հրապարակ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Գ/Ֆ «Կյանքում մեկ անգամ»
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.10 Գանձերի կղզին (XII մաս)
00.20 Պարապ զրույց Շուշան Պետրոսյանի հետ
00.45 Քաղաք
01.00 Գիշերային կինոսրահ. գ/ֆ «Շրջուններ»
02.30 Սուրհանդակ

Կ1

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Սինդբադի նոր արկածները»
16.45 Հրաշալի ընկերակցություն
17.05 Սեզամ փողոց
17.35 Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Ի խույս կոռուպցիայի
20.45 Սերիալ «Հավերժական կանչ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.50 Գ/Ֆ «Դռնապանները»
00.25 Օրվա նորություն
00.40 Խաղաղ տուն
01.15 Գ/Ֆ «Է՞հ Կարմելա»

РТР

8.00, 9.30, 10.30, 10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
9.20 Ազնվերի տուն «Լե մոնտի»
10.15 Հերթապահի բաժանմունք
10.35 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.50 Առողջ փուստով
11.00 «Սանտա Բարբարա»
11.45 Երաժշտություն, երաժշտություն...
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.20 Լուրեր
12.30 Սերիալ «Պետերբուրգյան գաղտնիքների հանգուցալուծումը»
13.30 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ «Վենեցիկը ծմռանը»
16.20 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Մուլտֆիլմ «Ուզում եմ պոզահարել»
17.25 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.35 Աշտարակ
19.10 Մոսկվայի եւ Համայն Ռուսիայի արքազան պատրիարք Ալեքսի 2-րդի 70-ամյակին նվիրված ֆիլմ «Պատրիարքի խաչուղին»
19.30 Սերիալ «Ոսկի սեզոն»
20.30 Կրկնակի դիմանկար
21.40 Սանրամասներ
21.55 Երկու ռոյալ
22.40 Կինոյի ժամ. «Գ/Ֆ «Լռության կոդեքս» (ԱՄՆ)
00.35 Եղավյալ աշխատակիցների հեռուստատեսային դասարանի նիստը
01.55 Հերթապահի բաժանմունք
02.10 Առողջ փուստով

«ՍՓՅՈՒՌ». ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ: Հեռախոսներ 569393, 581351

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 999. Տպաքանակը 4000. Ստորագրված է տպագրության 17. 02. 1999. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@